

Jaarverslag 2015

VERENIGDE
ASSURANTIEBEDRIJVEN
NEDERLAND

Inhoud

Personalia	2
Bericht van de Raad van Commissarissen	3
Directieverslag	5
Jaarrekening	
Balans per 31 december 2015	14
Winst- en verliesrekening over 2015	16
Overzicht totaalresultaat	17
Kasstroomoverzicht 2015	18
Toelichting	19
Overige gegevens	46
Overzicht aandeelhouders	51

Personalia

Raad van Commissarissen

W.H. Steenpoorte, voorzitter

M.G. Delfos

S.H.A. Kernkamp

Directie

Mw. I.A Visscher, voorzitter (vanaf 1 april 2015)

L.A.A. Bechtold, voorzitter (tot 1 april 2015)

N.J.M. Barendse

F.J. Blees (tot 31 december 2015)

Bericht van de Raad van Commissarissen

Algemeen

Het jaar 2015 kenmerkt zich als een jaar waarin veel zaken zijn opgestart en aangepakt door het gewijzigde directieteam. In 2015 is een nieuwe strategie geformuleerd voor de komende jaren, waarin de totale organisatie en de maatschappelijke rol die de Verenigde Assurantiebedrijven Nederland N.V. (VAN) kan spelen in de verzekeringsbranche meer centraal komt te staan. Daarnaast is een vervolg gegeven aan het automatiseringsproject waarbij de core-applicaties vervangen worden, na evaluatie over de wijze waarop deze vervanging heeft uitgepakt voor Waarborgfonds Motorverkeer en Nederlands Bureau der Motorrijtuigverzekeraars. De voorbereidingen op Solvency II, die veel vragen van een kleine organisatie zoals de VAN, zijn op uitstekende wijze ter hand genomen.

De Raad van Commissarissen heeft het volle vertrouwen in de geformuleerde strategie waaraan door de directie eind 2015 en in 2016 al een goede aanzet voor de realisatie is gegeven.

Samenstelling van de Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen van de VAN wordt gevormd door de heren W.H. Steenpoorte (voorzitter), M.G. Delfos en S.H.A. Kernkamp. In 2015 hebben geen wijzigingen in de samenstelling van de Raad plaatsgevonden.

De Raad van Commissarissen heeft een risicocommissie en een auditcommissie ingesteld. Beide commissies bestaan uit de voltallige Raad.

Op voordracht van de benoemingscommissie (bestaande uit twee leden van de Raad van Commissarissen en een lid van het Bestuur van het Waarborgfonds) heeft de Raad van Commissarissen aan de aandeelhouders de benoeming van mevrouw I.A. Visscher voorgelegd. Deze benoeming werd door de aandeelhouders volledig ondersteund.

Vergaderingen van de Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen vergaderde in het verslagjaar vijf maal. Naast de formele vergadermomenten was sprake van een tweetal extra bijeenkomsten in november 2015. Een bijeenkomst was in verband met de uitwerking van de strategie en een andere bijeenkomst werd gehouden in verband met de selectie van een nieuwe accountant. In de vergaderingen werden onder meer behandeld het compliance- en riskmanagementjaarrapport, het strategisch plan 2016-2018, het jaarplan en de begroting voor 2016, de benoeming van PwC als nieuwe accountant en de doorstart van het automatiseringsproject, waarbij de core-applicatie van Rialto en BAVAM wordt vervangen. Bovendien werd de uitbesteding van het management en de operationele werkzaamheden door het Waarborgfonds Motorverkeer en het Nederlands Bureau der Motorrijtuigverzekeraars aan de VAN besproken, waarbij in het bijzonder aandacht werd besteed aan governance- en risico-aspecten.

In de risicocommissie is gesproken over de risicobereidheid van de vennootschap en over de wijze waarop de risico's worden beheerst.

In zijn hoedanigheid van auditcommissie heeft de Raad met de externe accountant gesproken over zijn controlewerkzaamheden, het accountantsrapport, de jaarrekening en het jaarverslag. Door de auditcommissie is met de interne auditor gesproken over de uit te voeren controlewerkzaamheden, de bevindingen en de opvolging hiervan. In de auditcommissie is ook vergaderd over de implementatie van Solvency II (waaronder de Eigen Risico Beoordeling (ERB/ORSA), de passendheidsanalyse en Day-1 readiness) en de tussentijdse cijfers. De Raad van Commissarissen heeft in het boekjaar de beloning van de directie vastgesteld en de directie beoordeeld op haar taakuitoefening.

Jaarrekening

De Raad van Commissarissen heeft de jaarrekening 2015 in zijn vergadering van 13 mei 2016 besproken. Op grond van eigen onderzoek en de verklaring van de controlerend accountant, het kantoor KPMG Accountants N.V. is de jaarrekening goedgekeurd. Het voorstel van de directie met betrekking tot de resultaatbestemming is overgenomen. De Raad van Commissarissen adviseert de Algemene Vergadering van Aandeelhouders de jaarrekening conform de opstelling van de directie vast te stellen.

Tot slot

In 2015 is de samenstelling van het directieteam gewijzigd. Mevrouw Visscher heeft de heer Bechtold in april 2015 opgevolgd als directievoorzitter. De Raad van Commissarissen heeft veel waardering voor de wijze waarop de heer Bechtold een groot aantal jaren leiding heeft gegeven aan de VAN.

Ook de heer Blees heeft na een lange carrière bij de VAN en bij het Waarborgfonds Motorverkeer zijn werkzaamheden bij de VAN per ultimo 2015 beëindigd. De Raad is de heer Blees dank verschuldigd voor zijn jarenlange deskundige inzet als directeur. De taken van de heer Blees zijn overgenomen door mevrouw Visscher en de heer Barendse, die nu samen een tweehoofdige directie vormen.

De Raad is de directie en de medewerkers erkentelijk voor de behaalde resultaten. Wij benadrukken daarbij dat de Verenigde Assurantiebedrijven Nederland N.V. mede beoordeeld dient te worden naar de wijze waarop zij zich van haar maatschappelijke taken kwijt. De Raad stelt met tevredenheid vast dat de VAN steeds meer erkend en herkend wordt als verzekeraar van bijzondere risico's en als organisatie die oplossingen biedt voor maatschappelijke issues in de verzekeringsbranche. Tegelijkertijd gebeurt dat met inachtneming van de rendements- en solvabiliteitseisen die aan een verzekeringsmaatschappij mogen worden gesteld.

Rijswijk, 13 mei 2016

W.H. Steenpoorte, voorzitter

M.G. Delfos

S.H.A. Kernkamp

Directieverslag

1. Inleiding

De VAN is een organisatie die in de loop van 75 jaar is gegroeid tot wat zij nu is: een bedrijf met een unieke positie in de markt, dat zich bezighoudt met bijzondere risico's en bijzondere schades. Een bedrijf dat zich zowel op het profit- als het non-profit-terrein begeeft en dat verschillende typen oplossingen kan bieden, variërend van pools en verzekeringen tot het managen van fondsen en het faciliteren van afwikkeling van buitenlandschades.

Ook in 2015 heeft de VAN volop vorm gegeven aan de missie: oplossingen bieden voor maatschappelijke issues in de verzekeringsbranche.

De eigen verzekeringsportefeuille, die onder de handelsnamen Rialto en Bavam wordt gevoerd, groeide met een kleine 5% naar een bruto premie niveau van € 20,7 miljoen. Deze groei werd voornamelijk gerealiseerd in de branches brand en aansprakelijkheid. De premieomzet in de branche motor blijft onder druk staan. Het resultaat ligt met € 0,4 miljoen op een vergelijkbaar niveau als voorgaand jaar. Gezien de eenmalige kosten in verband met een nieuw automatiseringssysteem en de druk op het rendement van de BAVAM kwalificeren wij het resultaat als acceptabel.

Het Waarborgfonds behandelde ruim 44.000 schades en keerde € 60,6 miljoen uit aan schadevergoedingen. Bijzonder kan de behandeling van de schade die in 2014 in Haaksbergen werd veroorzaakt door de monstertruck worden genoemd. Vanuit een maatschappelijk belang is in overleg met betrokken partijen de behandeling van de schaden van de benadeelden ter hand genomen zodat zij zo snel mogelijk schadeloos gesteld kunnen worden. Daarnaast is vervolgens de aansprakelijkheidsvraag geadresseerd om er voor te zorgen dat de schade wordt betaald door de aansprakelijke partijen.

Ook bij de pools die door de VAN worden gemanaged was sprake van belangrijke maatschappelijke ontwikkelingen. De NHT (Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden) is gemodelleerd naar aanleiding van de aanslag op 9-11 in New York, daar waar we de laatste jaren juist te maken hebben met kleinschaligere en frequentere terroristische aanslagen. Dit werpt de vraag op of de opzet van de dekking nog wel adequaat is en deze vraag is nu onder de aandacht. Zowel bij de Atoompool als bij de NHT stond het onderwerp 'emergency response' op de agenda. In nauwe samenwerking met het Verbond van Verzekeraars worden de draaiboeken geactualiseerd en in lijn gebracht met het calamiteitenplan van het Verbond.

In 2015 is de strategie van de VAN opnieuw geformuleerd. Deze is nadrukkelijk gebaseerd op de kracht die uitgaat van de combinatie van de verschillende bedrijfsonderdelen. De rode draad tussen die bedrijfsonderdelen bestaat uit de volgende elementen: het bieden van een vangnet, bijzondere risico's en bijzondere schades, zaken oppakken die reguliere verzekeraars niet doen en het vervullen van een maatschappelijke rol.

Vanuit die positie zien we kans om te groeien en onze basis te versterken. Daarbij kijken we niet alleen naar groei in de verzekeringsportefeuille, maar ook naar verdere ontwikkeling en uitbreiding van andere typen oplossingen, zoals het optreden als coördinerende of behandelende partij van schades of calamiteiten en het managen van fondsen. Dit alles vanuit de filosofie dat een reguliere verzekering zeker niet altijd de beste of de enige oplossing is voor een probleem.

Ook kijken we naar mogelijkheden om de aanwezige kennis en expertise in de organisatie nog breder in te zetten. In de markt zien wij bijvoorbeeld een verschraving van kennis op het gebied van buitenlandschades, daar waar bij de VAN in verband met het management van het Nederlands Bureau der Motorrijtuigverzekeraars juist veel kennis aanwezig is.

2. De markt van de Verenigde Assurantiebedrijven Nederland 2015

Het vertrouwen in financiële instellingen staat nog steeds onder druk. Verzekeraars besteden veel aandacht aan dit thema en onder het motto 'klant centraal' wordt gewerkt aan een verbetering van de klantgerichtheid. Ook voor de VAN is klant- en marktgerichtheid een belangrijk speerpunt. In 2015 heeft het project 'Klantfocus' gedraaid waarin onder andere aandacht is besteed aan het klantgericht voeren van gesprekken met klanten. Daarnaast zijn de werkvoorraden en doorlooptijden in zowel de schade- als de acceptatieprocessen fors teruggebracht.

Verzekeringen

Bij de VAN wordt ambachtelijk geaccepteerd. Risico's die door tussenpersonen worden aangeboden worden grondig geanalyseerd en we gaan tot het uiterste bij het zoeken naar maatwerkoplossingen, waarbij we het premie- en polisvoorwaardeninstrument inzetten.

STP (Straight Through Processing) en operational excellence is gemeengoed bij veel verzekeraars. De groeiende uitval bij verzekeraars door automatische acceptatie heeft een positief effect op onze instroom. Een tegenovergesteld effect wordt gevormd door de hoogte van de premies van Rialto Verzekeringen. Een zwaarder risico vraagt regelmatig een hogere premie en we zien dat andere verzekeraars meer geneigd zijn om een risico te opnieuw te beoordelen en alsnog een zaak te accepteren tegen een premie die iets lager is dan die van Rialto.

Ontwikkelingen in de (verzekerings)markt volgen wij op de voet, technische ontwikkelingen zoals de zelfrijdende auto's en de opkomst van allerlei apps, maar ook economische ontwikkelingen zoals de opkomst van de deeleconomie. Wij kijken hierbij speciaal naar mogelijkheden voor de VAN om oplossingen te bieden die andere verzekeraars om allerlei redenen (nog) niet kunnen bieden. In 2015 leidde dit nog niet tot het introduceren van nieuwe producten; wel hebben wij in veel gevallen op individueel niveau verzekeringsoplossingen gezocht en gevonden. Indachtig de nieuwe strategie gaat onze aandacht steeds meer uit naar onderwerpen en vraagstukken die een maatschappelijk probleem vormen, zoals de beperkte beschikbaarheid van betaalbare arbeidsongeschiktheidsverzekeringen voor zzp-ers of de verzekerbaarheid van aansprakelijkheidsrisico's voor startende bedrijven.

Particulier

Zowel in brandverzekeringen als in aansprakelijkheidsverzekeringen voor particulieren is de omzet gegroeid. Ook in 2015 verzekerden wij weer bijzondere motorrijtuigen. We zagen een grote toename van MMBS-risico's (motorrijtuig met beperkte snelheid) vanwege een hiaat in de wetgeving. Wij volgen de regelgeving met betrekking tot de benodigde rijbewijzen op de voet, adviseren onze klanten daarover en zorgen ervoor dat de dekking en de acceptatie in lijn is met de wettelijke regeling.

De wetgever loopt regelmatig achter op praktijk. We zien dit bijvoorbeeld bij de hoverboard, een zelfbalancerende scooter, waarvoor wij veel aanvragen ontvangen. Het product was al geïntroduceerd, maar pas later volgde de wetgeving. In de tussentijd was het onduidelijk hoe moest worden omgegaan met het verzekeren van schade en aansprakelijkheid. Op dit moment kunnen hoverboards niet worden verzekerd, aangezien de RDW nog geen keuringen uitvoert, terwijl dit een vereiste is voor het gebruik van een hoverboard op de openbare weg. In dit soort situaties zijn wij, ook al kunnen we geen dekking verlenen, met onze kennis wel een belangrijke vraagbaak voor de klanten.

Zakelijk

De zakelijke portefeuille groeit gestaag en met name voor bedrijfsaansprakelijkheidsrisico's wordt de VAN steeds meer gevonden. Het aanbod aan zaken is zeer divers.

In de zakelijke motorrijtuigentekening doen we steeds meer aansprakelijkheidsverzekeringen voor verhuur van scootmobielen en solexen. Ook bieden wij een dekking voor restaurants en koeriers die de aansprakelijkheid van bezorgfietsers met trapondersteuning willen verzekeren. Hier leveren we maatwerk, aangezien dit risico niet gedekt is op een reguliere AVB-verzekering en het ook geen WAM-plichtig risico betreft. In Amsterdam eist de gemeente een aansprakelijkheidsverzekering voor fietstaxi's. In overleg met de betrokken tussenpersonen hebben wij hiervoor een soortgelijke oplossing kunnen bieden.

De recent geïntroduceerde brandverzekering voor leegstaande panden blijkt, ondanks de aantrekkelijke onroerend goed markt, in een behoefte te voorzien en wij zien onze portefeuille groeien.

Beroepsaansprakelijkheid

De Bavam-portefeuille bestaat traditioneel uit beroepsaansprakelijkheidsverzekeringen voor (verzekerings)intermediairs en makelaars in onroerende zaken. De portefeuille is al enige jaren vrij stabiel in omvang. De huizenmarkt herstelt, waardoor de omzetten van makelaars en hypotheekadviseurs toeneemt. Dit heeft in 2015 een gunstig effect gehad op de premie-inkomsten. Ook de in 2014 geïntroduceerde excedentdekking voor notarissen gaf in 2015 een kleine groei te zien.

Een trend die wij al enige jaren waarnemen is dat consumenten steeds mondiger en kritischer ten opzichte van hun financiële dienstverleners (assurantietussenpersonen en hypotheekadviseurs) worden. Dit heeft invloed op de schadelast. Wij volgen de ontwikkelingen dienaangaande op de voet.

3. Interne organisatie

Passend bij de missie bij de VAN is ook in 2015 weer veel geïnvesteerd in opleidingen voor medewerkers. Niet alleen werden vakopleidingen gevolgd in verband met de Wft-verplichting, ook hebben de leidinggevenden deelgenomen aan een breed opgezet MD-programma.

De organisatiestructuur die in 2014 is neergezet is bestendigd en er is gewerkt aan een verdere professionalisering. Zo is bijvoorbeeld risicomanagement verder uitgerold over de afdelingen en is niet alleen op organisatie- maar ook op afdelingsniveau een risico-analyse gemaakt en zijn beheersmaatregelen vastgesteld.

Alle medewerkers hebben deelgenomen aan bijeenkomsten waarin kernwaarden zijn geïdentificeerd en uitgewerkt. De overkoepelende kernwaarde is 'bijzonder' en deze waarde heeft een prominente plek gekregen in de plannen voor 2016 en verder.

Met 6,1% was het ziekteverzuim fors hoger dan het gemiddelde in de branche. Het kort verzuim liet geen bijzonderheden zien, het langdurig verzuim daarentegen bevat een relatief groot aantal zieke collega's. Het onderwerp 'verzuim' staat in 2016 prominent op de agenda.

Begin 2015 is de core-applicatie van het Waarborgfonds en het Nederlands Bureau Motorrijtuigen vervangen door het systeem Certigo. In verband met aanloopproblemen in de performance is de doorstart van het project DECA, waarbij ook de core-applicatie van Bavam en Rialto worden vervangen, een aantal maanden uitgesteld. Met inachtneming van de ervaringen uit het eerste deel van het project, is de doorstart onder de naam DECA II in september 2015 een feit geworden. Het project wordt gemanaged vanuit een afzonderlijke projectorganisatie met veel betrokkenheid vanuit de medewerkers. DECA II vraagt ook gedurende het hele jaar 2016 veel capaciteit en energie vanuit de organisatie.

Daarnaast wordt in 2016 extra aandacht gegeven aan datakwaliteit en de beschikbaarheid van management-informatie voor verdere sturing van de organisatie en het kunnen voldoen aan de informatiebehoeften vanuit Solvency II.

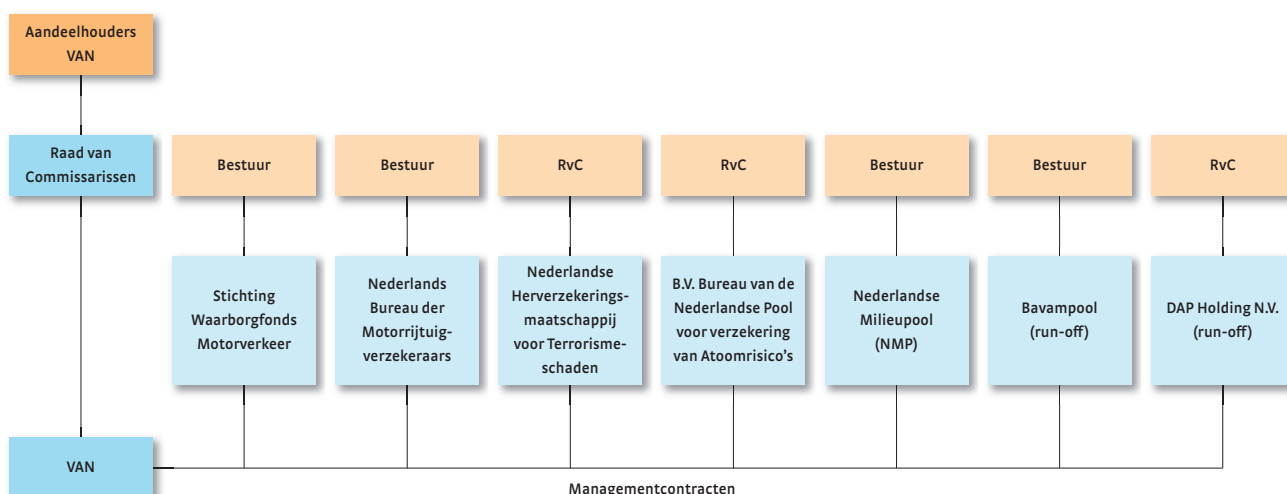
4. Governance

De bestuursstructuur van de VAN bestaat uit drie organen: de Algemene Vergadering van Aandeelhouders, de Raad van Commissarissen en de Directie. Daarnaast legt de VAN als manager verantwoording af aan de Besturen en Raden van Commissarissen van de organisaties die hun werkzaamheden aan de VAN hebben uitbesteed en waarmee managementcontracten zijn afgesloten. Het gaat hier om:

- Nederlandse Milieupool (NMP)
- B.V. Bureau van de Nederlandse Pool voor verzekering van Atoomrisico's (Atoompool)
- Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden
- Stichting Waarborgfonds Motorverkeer
- Nederlands Bureau der Motorrijtuigverzekeraars

Daarnaast wordt nog ondersteuning gegeven aan de run-off van de BAVAM-pool en DAP Holding N.V.

Schematisch ziet de governance-structuur er als volgt uit:

Algemene Vergadering van Aandeelhouders

Aandeelhouders kunnen, op basis van de statuten, uitsluitend zijn verzekeringsondernemingen die zijn toegelaten tot de uitoefening van het verzekeringsbedrijf in Nederland, of ondernemingen waarvan het vermogen grotendeels bestaat uit aandelen in deze verzekeringsondernemingen.

Tenminste eenmaal per jaar wordt een Algemene Vergadering van Aandeelhouders gehouden. Hier worden besluiten genomen over onderwerpen als de vaststelling van het jaarverslag, de goedkeuring van dividenduitkering en benoemingen van leden van de Raad van Commissarissen en de Directie. De Raad van Commissarissen of de Directie kan een buitengewone Algemene Vergadering van Aandeelhouders bijeenroepen.

Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen ziet toe op het beleid van de Directie en op de algemene gang van zaken. Hij staat de Directie met raad terzijde. Bij de vervulling van hun taak richten de commissarissen zich naar het belang van de VAN en al haar stakeholders. Leden worden op voordracht van de Raad van Commissarissen benoemd door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De leden van de raad hebben een zittingsperiode van vier jaar. De commissarissen treden periodiek af volgens een door de raad vast te stellen rooster. Aftredende commissarissen kunnen ten hoogste tweemaal worden herbenoemd.

Directie

De Directie is belast met de dagelijkse leiding van de vennootschap. De leden van de Directie worden op voordracht van de Raad van Commissarissen benoemd door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De voordracht geschiedt aan de hand van een door de Raad van Commissarissen opgestelde profielschets van het directieteam. Ieder lid van het directieteam dient over daarin passende en aan de andere directieleden complementaire competenties en vaardigheden te beschikken.

Beheerste beloning

Het beloningsbeleid van de VAN voldoet aan de eisen van de Regeling Beheerst Beloningsbeleid. De VAN kent een marktconform honoreringsbeleid, waarbij de beloning van de directie iets beneden de mediaan van vergelijkbare functies ligt. De Directie kent geen variabele beloning. Variabele beloningen voor de medewerkers worden concreet met betrokkenen afgesproken, zijn aan toetsbare criteria gekoppeld en niet excessief.

Managementcontracten

Met Atoompool, NHT, Stichting Waarborgfonds Motorverkeer en Nederlands Bureau der Motorrijtuigverzekeraars zijn uitbestedingsovereenkomsten gesloten. In deze uitbestedingsovereenkomsten zijn de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de VAN als manager en uitvoeringsorganisatie beschreven. Over de uitvoering van de werkzaamheden ten behoeve van deze rechtspersonen wordt verantwoording afgelegd aan de betreffende Besturen en Raden van Commissarissen. De door de VAN in verband met deze werkzaamheden gemaakte kosten worden zonder risico- of winstopslag aan de betrokken organisatie doorbelast.

5. Risicomanagement

Risicomanagement is het geheel aan maatregelen gericht op het identificeren van risico's, bepalen van de risicobereidheid, nemen van beheersmaatregelen en monitoren van risico's en naleving van procedures met het doel om te komen tot een beheerste bedrijfsvoering.

De Directie is primair verantwoordelijk voor het vaststellen, uitvoeren, monitoren en zo nodig bijstellen van het algehele risicobeheer binnen de organisatie. De Raad van Commissarissen houdt toezicht op het door de Directie gevoerde risicobeheer.

Daarnaast keurt de Raad van Commissarissen jaarlijks, op voorstel van de Directie, de risicobereidheid van de organisatie goed. Bij uitoefening van deze toezichtrol wordt de Raad van Commissarissen geadviseerd door de risicocommissie die hiertoe uit zijn midden is gevormd.

Risicomanagement moet een onderdeel worden van de dagelijkse processen en medewerkers moeten zich bewust zijn van hun rol hierin. Om dit te verankeren zijn alle lijn- en stafmanagers verantwoordelijk voor risicobeheer, inclusief rapportages daarover, binnen hun team/afdeling. De lijn- en stafmanagers worden hierbij ondersteund door de functionaris risicobeheer.

De functionaris risicobeheer ondersteunt de lijn- en stafmanagers bij het identificeren van de risico's, invoeren en beoordelen van beheersmaatregelen en ondersteuning van de rapportage vanuit de teams/afdelingen naar de Directie. De beoordeling van de beheersmaatregelen vindt plaats binnen de risicobereidheid van de individuele organisaties.

Het proces van risicobeheer wordt gekenmerkt door een driedelige aanpak: top-down en bottom-up, terwijl daarnaast de risicobereidheid van de vennootschap is geformuleerd.

De top-downbenadering wordt sinds 2008 jaarlijks toegepast aan de hand van het door DNB opgestelde FIRM-protocol. Daarin worden de risico's waaraan de VAN bloot staat op het niveau van de vennootschap in kaart gebracht en wordt vastgesteld op welke wijze deze worden beheerst.

Sinds 2011 wordt bottom-up per afdeling geanalyseerd welke risico's daar kunnen worden geïdentificeerd, welke beheersmaatregelen daarop worden toegepast en welke eventuele aanvullende maatregelen nodig zijn. Deze afdelingsanalyses hebben geen bevindingen opgeleverd die aanvullend van belang zijn voor het risicoprofiel van de vennootschap als geheel. Deze afdelingsanalyses worden periodiek uitgevoerd of als concrete ontwikkelingen daartoe aanleiding geven.

Het derde element in de aanpak van het proces van risicobeheer wordt gevormd door de risicobereidheidsverklaring. Hierin is de risicobereidheid gekwantificeerd. De functionaris risicobeheer rapporteert per kwartaal of de organisatie zich binnen de gestelde kaders ontwikkeld.

Binnen het raamwerk van het risicobeheer onderkent de VAN financiële en niet-financiële risico's. De financiële risico's worden nader beschreven in de jaarrekening op pag. 27 e.v. De niet-financiële risico's die van wezenlijke invloed kunnen zijn op de bedrijfsresultaten, het vermogen en de reputatie van de onderneming liggen vooral in de sfeer van concentratie en correlatie (onze portefeuille wordt sterk gedomineerd door de branche aansprakelijkheid), in die van onze interne processen en informatievoorziening en rond personeel. Wij hebben tal van maatregelen genomen ter beheersing van deze risico's. In het kader van onze kwetsbaarheid door concentratie en correlatie is met de Raad van Commissarissen overlegd over mogelijkheden tot verbreding van onze portefeuille, met behoud van het uitgangspunt dat er maatschappelijke behoefte aan het product moet bestaan en dat van schaarste in het aanbod sprake is. Om onze interne processen minder kwetsbaar te maken implementeren wij, gezamenlijk met onze partners die hun werkzaamheden aan ons hebben uitbesteed, een nieuwe core applicatie. Tegelijkertijd is de implementatie van de nieuwe core-applicatie een risico gezien de aanspraak die het voeren van dit project vormt voor de organisatie. Door het instellen van een projectorganisatie met een regelmatige terugkoppeling van de voortgang, knelpunten en projectrisico's wordt zoveel mogelijk grip gehouden.

In onze behoefte aan kwalitatief goed opgeleid personeel voorzien wij onder meer door een goed beloningspakket en door het aanbieden van gerichte interne opleidingsmogelijkheden.

Ondanks al deze maatregelen kunnen incidenten met gevolgen voor de resultaten en de reputatie van de VAN, nooit geheel worden uitgesloten.

Daarnaast loopt de VAN risico's als gevolg van juridische procedures. Op dit moment lopen er geen andere procedures tegen de VAN dan die in het kader van schadebehandeling. Daarvoor zijn in de technische voorziening voor nog te betalen schaden adequate voorzieningen getroffen.

Ten aanzien van de risico's als gevolg van de afgesloten managementcontracten zijn in de contracten bepalingen opgenomen over de wijze waarop de contracten moeten worden beëindigd en de (extra) kosten die met een beëindiging gepaard gaan. Hierbij zijn de risico's voor de VAN ingeperkt.

6. Solvency II

De afgelopen jaren is de organisatie actief bezig geweest met de voorbereiding op de invoering van de Solvency II richtlijnen.

Alle sleutelfuncties onder Solvency II (compliance, risicobeheer, actuariële functie en internal audit) zijn ingericht. De VAN heeft een beoordeling gemaakt van het risicoprofiel van de organisatie en de strategie. Dit is vastgelegd in een ORSA (Own Risk and Solvency Assessment) rapportage. Binnen deze rapportage is ook gekeken naar de toereikendheid van het standaardmodel ten opzichte van het risicoprofiel van de organisatie. Het risicoprofiel wijkt op het gebied van het verzekeringstechnische risico materieel af van het standaardmodel, hiervoor wordt door de organisatie een capital add on toegepast ten opzichte van de vermogensseis zoals uit het standaardmodel naar voren komt.

De vermogensseis op basis van het Solvency II standaardmodel bedraagt per 31 december 2015 € 12,4 miljoen. Het Solvency II vermogen van de organisatie bedraagt per 31 december 2015 € 24,7 miljoen, waarmee het solvabiliteitspercentage uitkomt op 198%. De Solvency II vermogensseis ligt in lijn met de uitkomsten van voorgaande jaren. De berekeningen zijn uitgevoerd met de huidige kennis over de wijze waarop met het model moet worden omgegaan. Daarnaast is de Solvency II regelgeving alsmede het standaardmodel voor de berekening van de vermogensseis nog in ontwikkeling.

7. Resultaten

Het bruto premie-inkomen nam met 4,8% toe tot € 20,7 miljoen (2014: € 19,7 miljoen). Op het gebied van beroepsaansprakelijkheid stijgt de premie weer door de verbetering van de omzet bij onze verzekerden. Ook de andere branches bleven gelijk of gaven een kleine groei in de bruto premie.

Het netto premie-inkomen kwam uit op € 14,2 miljoen (2014: € 13,5 miljoen), een toename als gevolg van de hogere brutopremie en gunstigere herverzekeringscondities.

Gezien de bijzondere aard van de risico's en de beperkte omvang van de VAN is VAN sterk afhankelijk van de herverzekeringmarkt. De contacten en de relaties met de herverzekeraars zijn dan ook intensief en goed te noemen. De netto schadelast bleef nagenoeg gelijk in 2015 € 7,3 miljoen (2014: € 7,2 miljoen). De schadelast in de branche motorrijtuig ontwikkelde zich positief terwijl in de branche aansprakelijkheid de schadelast aanhoudend hoog blijft.

De bedrijfskosten namen toe tot € 7,9 miljoen (2014: € 7,4 miljoen). De op het eerste gezicht hoge bedrijfskosten van de VAN moeten gezien worden in relatie tot de bijzondere positie die de VAN inneemt. De toename van de beheers- en personeelskosten werd veroorzaakt door investeringen in een nieuwe verzekeringsapplicatie. De kosten zijn direct ten laste van het resultaat gebracht. In 2015 zijn voor deze applicatie € 1,0 miljoen (2014: € 0,6 miljoen) aan kosten gemaakt die ten laste van de VAN komen. Deze applicatie is ook bestemd voor Waarborgfonds en Nederlands Bureau.

De bedrijfskosten die verband houden met de managementactiviteiten van de VAN worden samen met de opbrengst uit hoofde van doorberekeningen onder het Niet-technische resultaat verantwoord.

De resultaten op beleggingen lagen met name op het gebied van de vastrentende waarden lager, hetgeen leidde tot een daling van het beleggingsresultaat met 13,6% tot € 1,3 miljoen (2014: € 1,5 miljoen).

In totaal hebben deze ontwikkelingen geleid tot een positief resultaat van € 0,5 miljoen voor belasting (2014: € 0,6 miljoen). Het resultaat na belastingen bedraagt € 0,4 miljoen.

Door alle medewerkers van de VAN is hard gewerkt om dit resultaat tot stand te brengen. Zij zijn de kern van ons bedrijf en ons succes en wij danken hen daar zeer voor.

8. Vermogen

Het vermogen van de VAN kan worden gekwalificeerd als Tier 1 kapitaal en bestaat uit gestort en opgevraagd kapitaal, herwaarderings- en overige reserves alsmede onverdeelde resultaten. Het eigen vermogen bedraagt ultimo 2015 € 25,3 miljoen ten opzichte van € 27,1 miljoen ultimo 2014. De daling van het vermogen houdt verband met het besluit van aandeelhouders in december 2015 om € 2 miljoen dividend uit te keren.

De solvabiliteitseis onder de huidige regelgeving (Solvency I) bedraagt € 5,1 miljoen. Het aanwezige vermogen is hiermee bijna 5 maal de solvabiliteitseis.

9. Vooruitzichten

Met het implementeren van de nieuwe strategie van de VAN, waarbij we ons positioneren als de partij die oplossingen biedt voor maatschappelijke issues in de verzekeringsbranche, zoeken we naar kansen om te groeien in de verzekeringsportefeuille en naar nieuwe activiteiten op het gebied van kennis- en schademanagement. Bij het beoordelen van de groeikansen kijken we nadrukkelijk naar de maatschappelijke toegevoegde waarde die we kunnen bieden. Daarbij is het in onze verzekeringsproposities bijvoorbeeld van belang dat een risico elders niet of beperkt verzekeraar is. Maar het kan ook gaan om het afhandelen van een complexe schade, waarbij meerdere partijen betrokken zijn en juist de VAN vanuit een onafhankelijke positie de schadebehandeling ter hand kan nemen. Of om het creëren van een nieuwe poolconstructie voor een moeilijk verzekeraar risico, waarbij toch de solidariteit moet worden geregeld. In de verzekeringsportefeuille voorzien wij een groei van de portefeuille van 5% in 2016 en 10% voor de jaren daarna.

Om deze ambities te kunnen realiseren is het noodzakelijk dat wij in ons doen en laten steeds laten zien dat we onze maatschappelijke rol waar kunnen maken en tot het uiterste gaan in het creëren van oplossingen voor allerhande problemen en zaken, die reguliere verzekeraars niet tot hun business rekenen. Juist daaraan ontleen wij ons bestaansrecht.

Het is noodzakelijk dat klanten en stakeholders ons beter dan nu weten te vinden. Dit betekent dat wij een actief en extern gericht beleid voeren en een positie in het maatschappelijk debat in de branche willen innemen. Het betekent ook dat wij vanaf eind 2016 op een veel eenduidiger manier naar buiten zullen treden onder een nieuwe naam, waarmee we alle bedrijfsonderdelen van de VAN verbinden.

Vanuit een goede uitgangspositie met veel kennis en expertise in huis en een solide financiële bedrijfsvoering, en vanuit de overtuiging dat de VAN een unieke maatschappelijke rol in de verzekeringsbranche vervult, gaan wij deze uitdaging met veel energie en vertrouwen aan.

Rijswijk, 13 mei 2016

mr. Ingrid A. Visscher
Nico J.M. Barendse RA

Balans per 31 december 2015

Na voorstel tot resultaatbestemming
(x €1.000)

	31 december 2015	31 december 2014
ACTIVA		
BELEGGINGEN		
10.1	59	59
10.2	54.155	52.563
	54.214	52.622
VORDERINGEN		
11.1	1.078	1.100
	601	596
11.2	1.246	1.318
	2.925	3.014
OVERIGE ACTIVA		
12.1	1.603	1.612
12.2	951	1.976
	2.554	3.588
OVERLOPENDE ACTIVA		
	765	782
13.1	428	434
	1.193	1.216
	60.886	60.440

31 december 2015

31 december 2014

PASSIVA

14	EIGEN VERMOGEN		
	Gestort en opgevraagd kapitaal	3.019	3.019
	Herwaarderingsreserve	1.190	1.408
	Overige reserves	20.715	22.285
	Onverdeelde winst	404	430
		25.328	27.142
	TECHNISCHE VOORZIENINGEN		
15.1	Voor niet-verdiende premies		
	- bruto	1.538	1.456
	- herverzekeringsdeel	-352	-310
		1.186	1.146
15.2	Voor te betalen schaden		
	- bruto	43.806	52.203
	- herverzekeringsdeel	-20.751	-29.802
		23.055	22.401
	VOORZIENINGEN		
16	Voor belastingen	1.054	1.047
17	DEPOTS VAN HERVERZEKERAARS	1.266	1.447
	SCHULDEN		
	Schulden uit directe verzekering	172	112
	Schulden uit herverzekering	639	663
18	Overige schulden	4.380	3.001
		5.191	3.776
19	OVERLOPENDE PASSIVA	3.806	3.481
		60.886	60.440

Winst- en verliesrekening over 2015

(x € 1.000)

	2015	2014
TECHNISCHE REKENING SCHADEVERZEKERING		
VERDIENDE PREMIES EIGEN REKENING		
Brutopremies	20.695	19.752
Uitgaande herverzekeringspremies	-6.477	-6.084
Wijziging voorziening niet-verdiende premies eigen rekening		
- bruto	-82	-165
- aandeel herverzekerders	42	45
	14.178	13.548
TOEGEREKENDE OPBRENGST UIT BELEGGINGEN	515	600
OVERIGE TECHNISCHE BATEN EIGEN REKENING	252	187
SCHADEN EIGEN REKENING		
Bruto	-10.208	-10.457
Aandeel herverzekerders	3.567	4.025
Wijziging voorziening voor te betalen schaden		
- bruto	8.397	178
- aandeel herverzekerders	-9.051	-993
	-7.295	-7.247
BEDRIJFSKOSTEN		
Acquisitiekosten	-2.003	-1.968
Wijziging overlopende acquisitiekosten	18	42
Beheers- en personeelskosten	-7.059	-6.609
Provisie en winstdeling ontvangen van herverzekerders	1.130	1.094
	-7.914	-7.441
Resultaat technische rekening schadeverzekering	-264	-353

	2015	2014
NIET TECHNISCHE REKENING		
Resultaat technische rekening schadeverzekering	-264	-353
Baten uit managementcontracten	7.359	9.081
Lasten uit managementcontracten	-7.359	-9.081
	-	-
Opbrengsten uit beleggingen	978	1.202
Gerealiseerd resultaat beleggingen	398	-
Niet-gerealiseerd resultaat uit beleggingen	-	371
Beleggingslasten	-65	-55
Toegerekende opbrengsten uit beleggingen overgeboekt naar technische rekening schadeverzekering	-515	-600
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening vóór belastingen	532	565
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	-128	-135
Resultaat na belastingen	404	430

Overzicht totaalresultaat

(x € 1.000)

	2015	2014
Resultaat na belastingen	404	430
Herwaardering beleggingen	-218	741
Totaalresultaat	186	1.171

Kasstroombegroting 2015

(x € 1.000)

	2015	2014
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat na belastingen	404	430
Aanpassingen voor:		
Koersresultaat beleggingen	748	-1.137
Niet gerealiseerde herwaardering beleggingen	-218	741
Mutatie technische voorzieningen eigen rekening	694	935
Mutatie voorzieningen	7	472
Mutatie depots van herverzekeraars	-181	816
Afschrijving bedrijfsmiddelen	580	647
Mutatie kortlopende schulden	1.415	330
Mutatie overlopende passiva	325	278
Mutatie vorderingen	89	261
Mutatie overlopende activa	22	90
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	3.885	3.863
Kasstroom uit investerings- en beleggingsactiviteiten		
Investerings en aankopen		
- Overige beleggingen	-11.480	-7.405
- Materiële vaste activa	-716	-471
Desinvesteringen, aflossingen en verkopen		
- Overige beleggingen	9.140	5.062
- Materiële vaste activa	145	41
Totaal kasstroom uit investerings- en beleggingsactiviteiten	-2.911	-2.773
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Betaald dividend	-2.000	-
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	-2.000	-
Mutatie liquide middelen	-1.026	1.090
Stand liquide middelen per 1 januari	1.976	886
Stand liquide middelen per 31 december	951	1.976

Toelichting

1. Algemene informatie

1.1. Onderneming

Verenigde Assurantiebedrijven Nederland N.V. (hierna VAN) is een naamloze vennootschap met statutaire zetel te Rijswijk.

De VAN heeft een vergunning voor het uitoefenen van het schadeverzekeringsbedrijf in Nederland.

Tevens treedt de VAN op als managementbedrijf voor de volgende organisaties:

- B.V. Bureau van de Nederlandse Pool voor Verzekering van Atoomrisico's (hierna Atoompool),
- de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V. (hierna NHT),
- DAP Holding N.V. (hierna DAP),
- Stichting Waarborgfonds Motorverkeer (hierna WBF) en
- Vereniging Nederlands Bureau der Motorrijtuigverzekeraars (hierna NBM).

1.2. Grondslagen van waardering en bepaling resultaat

De jaarrekening is opgesteld volgens de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, uitgaande van de continuïteit van de organisatie.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen ervan naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij in de toelichting anders aangegeven.

De rapporteringsvaluta van de jaarrekening van de VAN is de euro (€). Alle bedragen luiden in duizenden euro's, tenzij anders aangegeven.

1.3 Waarderingswijziging technische voorziening voor te betalen schaden BAVAM-portefeuille

Tot en met 2014 werd de technische voorziening voor te betalen schaden voor de beroeps aansprakelijkheidsverzekeringen actuariel bepaald voor zover de last viel binnen het eigen behoud.

Voor de schaden boven het eigen behoud werd post voor post een aanvullende voorziening bepaald op basis van worst case. Vanaf 2015 wordt de gehele voorziening actuariel bepaald. Het effect van deze wijziging is een forse daling van de bruto schadevoorziening alsmede van het aandeel herverzekeraars. Het netto effect alsmede de invloed van deze wijziging op het resultaat over 2015 kan niet worden bepaald als gevolg van het ontbreken van volledige best estimate inschattingen per ultimo 2014.

1.4 Gebruik van schattingen en veronderstellingen bij de opstelling van de financiële overzichten

De opstelling van de jaarrekening vereist dat de VAN schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn

op de gerapporteerde activa en verplichtingen en de gerapporteerde baten en lasten over de verslagperiode. Het betreft met name het vaststellen van de verzekeringstechnische voorzieningen en het vaststellen van de voorziening op debiteuren. Hierbij worden de situaties beoordeeld, gebaseerd op beschikbare financiële gegevens en informatie. Hoewel deze schattingen met betrekking tot actuele gebeurtenissen en handelingen naar beste weten van het management worden gemaakt, kunnen de feitelijke uitkomsten afwijken van die schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft. Voor een nadere uiteenzetting van deze waarderingsgrondslagen wordt verwezen naar de betreffende toelichting op de jaarrekening en naar de onderstaande informatie.

1.5. Verzekeringscontracten

Verzekeringscontracten zijn die verzekeringspolissen die een significant verzekeringsrisico dragen. Als een algemene richtlijn merkt de VAN een verzekeringsrisico aan als significant indien de mogelijkheid bestaat dat zij naar aanleiding van het zich voordoen van een verzekerde gebeurtenis uitkeringen moet doen die aanzienlijk hoger liggen dan de betaalde premie.

1.5.1. Schadeverzekeringen

De schadeverzekeringen die de VAN afgeeft zijn die verzekeringcontracten die niet in verband met het leven of overlijden van verzekerden een dekking geven. Deze contracten kennen grotendeels een kortere periode waarin gebeurtenissen zijn verzekerd. De schadeverzekeringcontracten van de VAN zijn in de productgroepen motorrijtuigen (voornamelijk wettelijke aansprakelijkheid), brand, aansprakelijkheid en overige onder te verdelen.

Met aansprakelijkheidsverzekeringen voor motorrijtuigen, bedrijven en particulieren en beroepsaansprakelijkheid verzekeren klanten van de VAN zich tegen het risico dat zij als gevolg van hun onrechtmatig of nalatig handelen derden schade berokkenen. Met brand- en (casco)motorrijtuigverzekeringen verzekeren onze klanten zich voornamelijk tegen schade aan hun (on)roerende zaken of voor de waarde van (on)roerende zaken die verloren zijn gegaan.

1.5.2. Inkomende herverzekeringen

In het kader van milieu aansprakelijkheidsrisico's treedt de VAN ten behoeve van een aantal Nederlandse verzekeraars op als herverzekeraar voor de door deze verzekeraars afgesloten verzekeringen.

2. Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen kasstromen uit operationele-, investerings- en beleggings- en financieringsactiviteiten.

Bij de kasstroom uit operationele activiteiten wordt het resultaat na belastingen gecorrigeerd voor baten en lasten die niet hebben geresulteerd in ontvangsten en uitgaven in hetzelfde boekjaar en voor mutaties in voorzieningen en overlopende posten.

In het kader van het kasstroomoverzicht bestaan liquide middelen uit kasgelden en bij banken op rekening-courant beschikbare gelden.

3. Balans

3.1. Andere deelnemingen

De VAN heeft in de deelneming slechts een gering belang en kan hierin geen invloed van betekenis uitoefenen. De deelneming is gewaardeerd tegen aanschafwaarde.

3.2. Overige financiële beleggingen

Bij het bepalen van de reële waarde van de beleggingen wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van op de markt waarneembare gegevens. De reële waarden worden ingedeeld naar verschillende niveaus op basis van een reële-waardehiërarchie die als volgt uitgaat van de input die wordt gebruikt voor de waarderingstechnieken:

Niveau 1: genoteerde marktprijzen (niet gecorrigeerd) in actieve markten voor identieke activa.

Niveau 2: input die geen onder niveau 1 vallende genoteerde marktprijzen betreft en die waarneembaar is voor het actief, hetzij rechtstreeks (i.c. in de vorm van prijzen) hetzij indirect (i.c. afgeleid van prijzen).

Niveau 3: input voor het actief die niet is gebaseerd op waarneembare marktgegevens.

De aandelen bestaan uit participaties in beleggingsinstellingen. Voor de participaties in beleggingsinstellingen geldt dat de in deze beleggingsinstellingen opgenomen beleggingen worden gewaardeerd tegen de ultimo boekjaar laatst bekende koers indien deze beleggingen een beursnotering hebben. Indien de beleggingen geen beursnotering kennen vindt waardering plaats op de ultimo boekjaar berekende intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde wordt ontleend aan de op lokale grondslagen gebaseerde opgaven van de desbetreffende fund managers.

Ongerealiseerde herwaarderingen worden opgenomen in de herwaarderingsreserve, tenzij sprake is van een waardering onder de kostprijs. Dit wordt voor elk fonds afzonderlijk bepaald. Bij verkoop wordt het gerealiseerde resultaat, zijnde het verschil tussen de opbrengstwaarde en de kostprijs, van de herwaarderingsreserve overgeboekt naar het resultaat. Deze waardering valt onder niveau 2.

Waardepapieren met een vaste of van de rentestand afhankelijke rente worden gewaardeerd tegen marktwaarde. Het verschil tussen de marktwaarde en de historische kostprijs, de ongerealiseerde herwaardering, wordt opgenomen in de herwaarderingsreserve, tenzij sprake is van een waardering onder de historische kostprijs. Bij verkoop wordt het gerealiseerde resultaat, zijnde het verschil tussen de opbrengstwaarde en de historische kostprijs, van de herwaarderingsreserve overgeboekt naar het resultaat. Deze waardering valt onder niveau 1.

De deposito's bij kredietinstellingen betreffen alle in de vorm van op deposito uitgezette gelden, gewaardeerd op nominale waarde. Deze waardering valt onder niveau 1.

3.3. Vorderingen uit directe verzekering

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. Voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de inbaarheid van vorderingen.

3.4. Herverzekeringscontracten

Door de VAN afgesloten contracten met herverzekeraars uit hoofde waarvan de VAN wordt gecompenseerd voor schadebetalingen op een of meer door de VAN uitgegeven verzekeringscontracten, worden aangemerkt als uitgaande herverzekeringscontracten (uitgaande herverzekering). Door de VAN afgesloten verzekeringscontracten waarbij de contracthouder een andere verzekeraar is, worden aangemerkt als ontvangende herverzekeringscontracten (inkomende herverzekering) en verantwoord als een verzekeringscontract.

Herverzekeringspremies, provisies, uitkeringen en schaden zowel als technische voorzieningen voor herverzekeringscontracten worden op dezelfde wijze verantwoord als de directe verzekeringen waarvoor de herverzekeringen zijn afgesloten. Het aandeel van herverzekeraars in de technische voorzieningen vanwege herverzekeringscontracten en de uitkeringen waartoe de VAN uit hoofde van haar herverzekeringscontracten gerechtigd is, worden opgenomen als activa uit herverzekering (herverzekeringsdeel). Deze activa bestaan uit kortlopende vorderingen op herverzekeraars (gepresenteerd onder de vorderingen) en vorderingen op langere termijn (gepresenteerd onder

herverzekeringsdeel in de technische voorzieningen). Deze vorderingen zijn afhankelijk van de verwachte claims en uitkeringen die voortvloeien uit de desbetreffende herverzekerde verzekeringscontracten. De waardering van door en aan herverzekeraars verschuldigde bedragen geschiedt in overeenstemming met de voorwaarden van ieder herverzekeringscontract.

Het aandeel van herverzekeraars in de technische voorziening wordt per individuele claim bepaald, gebaseerd op dezelfde waarderingsgrondslagen als gehanteerd worden voor de bruto voorziening voor nog te betalen schaden. Met kredietrisico wordt geen rekening gehouden.

Verplichtingen uit herverzekering betreffen voornamelijk te betalen premies voor herverzekeringscontracten. Deze premies worden als last opgenomen over de periode waarin zij verschuldigd zijn. De vorderingen uit hoofde van herverzekeringscontracten worden op balansdatum beoordeeld op eventuele bijzondere waardeverminderingen.

3.5. Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met lineair berekende afschrijvingen, gebaseerd op de geschatte economische levensduur. Periodiek wordt beoordeeld of de materiële vaste activa een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan. Indien de boekwaarde van een materieel vast actief duurzaam hoger is dan de opbrengstwaarde, wordt deze onmiddellijk afgeboekt tot de opbrengstwaarde.

3.6. Liquide Middelen

Onder liquide middelen zijn begrepen de direct opeisbare tegoeden bij de banken.

3.7. Eigen vermogen

Financiële instrumenten die op grond van de economische realiteit worden aangemerkt als eigen vermogensinstrumenten worden gepresenteerd onder het eigen vermogen. Uitkeringen aan houders van deze instrumenten worden in mindering van het eigen vermogen gebracht als onderdeel van de bestemming van het resultaat.

Financiële instrumenten die op grond van de economische realiteit worden aangemerkt als een financiële verplichting, worden gepresenteerd onder schulden. Rente, dividend, baten en lasten met betrekking tot deze financiële instrumenten worden in de winst- en verliesrekening verantwoord als kosten of opbrengsten.

3.8. Technische voorzieningen

3.8.1. Voor niet-verdiende premies

Schadeverzekering

De voorziening voor niet-verdiende premies is berekend naar evenredigheid van de nog niet verstreken risico-termijnen. De voorziening is gelijk aan de niet-verdiende bruto premies onder aftrek van vooruitbetaalde herverzekeringspremies (herverzekeringsdeel). De acquisitiekosten worden naar rato op de bruto premie in mindering gebracht.

Inkomende herverzekering

Voor de inkomende herverzekeringscontracten wordt geen rekening gehouden met de nog niet verstreken risicoterminen. De door cedenten opgegeven geboekte netto premie over het boekjaar wordt als opbrengst in het boekjaar verantwoord.

3.8.2. Voor te betalen schaden

Schadeverzekering

Voorzeningen voor te betalen schaden betreffen de geaccumuleerde schattingen van de uiteindelijke schaden en omvatten een voorziening voor reeds voorgevallen, maar nog niet gemelde schaden. De voorzieningen geven de schatting weer van de toekomstige uitkeringen en schadebehandelingskosten voor gemelde en nog niet gemelde schadeclaims met betrekking tot verzekerde gebeurtenissen die zich hebben voorgedaan. Verwachte subrogatie wordt afzonderlijk op de balans onder de vorderingen uit directe verzekering opgenomen.

De voorziening voor te betalen schaden is bestemd voor de per balansdatum nog niet afgewikkelde schaden van het boekjaar en de voorgaande jaren. De vaststelling geschiedt stelselmatig post voor post, dan wel op basis van statistische gegevens, rekening houdende met nog niet gemelde schadegevallen. Bij de bepaling van de voorziening is tevens rekening gehouden met nog te maken schadebehandelingskosten. De schadevoorziening voor de beroepsaansprakelijkheidsverzekeringen voor tussenpersonen en makelaars onroerende zaken wordt de schadelast actuariel bepaald. Op basis van historische uitkeringspatronen en inschattingen van de behandelaars op de grote schaden wordt een verwachtingswaarde berekend, die wordt verhoogd met een zogenaamde volatiliteitsbuffer in verband met inherente onzekerheid rondom de schatting van toekomstige uitkeringen (risicomarge). Bovenop deze voorzieningen is een voorziening voor schadebehandeling gevormd.

Het vaststellen van een voorziening gaat gepaard met onzekerheden, waarbij onderbouwde schattingen en beoordelingen moeten worden gemaakt. De schadevoorzieningen worden, conform hetgeen gebruikelijk is in de branche, niet contant gemaakt. Wijzigingen in schattingen worden in het resultaat opgenomen in de periode waarin de schattingen zijn aangepast.

Verplichtingen voor niet-betaalde schaden worden in het geval van individuele gevallen die zijn gemeld, geschat aan de hand van de schadevaststelling. In het geval van reeds voorgevallen maar nog niet gemelde schaden, worden de verplichtingen geschat op basis van statistische analyses.

Statistische analyses worden ook gebruikt om de uiteindelijk verwachte kosten te schatten van complexere claims die door zowel in- als externe factoren (zoals schadebehandelingsprocedures, inflatie, veranderingen in wet- en regelgeving, gerechtelijke uitspraken, historie en trends) kunnen worden beïnvloed. Uitkeringen worden als last opgenomen wanneer ze worden gedaan.

Inkomende herverzekering

De aangehouden voorzieningen voor te betalen schaden voor milieuschadeverzekeringen worden vastgesteld aan de hand van opgaven van cedenten. Deze voorzieningen worden verhoogd op basis van statistische gegevens, rekening houdende met nog niet gemelde schadegevallen. De voorzieningen worden niet contant gemaakt. Een voorziening voor schadebehandelingskosten wordt niet getroffen omdat de schadebehandeling door en voor rekening van de cedenten plaatsvindt.

3.9. Overige voorzieningen

3.9.1. Pensioenen

De pensioentoezeggingen zijn gebaseerd op een geïndexeerd middelloonregeling en toegezegd pensioen. De pensioenregeling is een garantiecontract ondergebracht bij een verzekeraar. Toegekende pensioenaanspraken worden door middel van jaarlijkse premiebetaling afgefinancierd. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen.

Jaarlijks wordt door de verzekeraar de overrente over de premiereserve vastgesteld. De overrente wordt bepaald aan de hand van een rendement op een fictieve portefeuille van beleggingen in vastrentende waarden. Het contract met de verzekeraar biedt ook de mogelijkheid om voor ten hoogste 20% van de premiereserve te beleggen in beleggingsfondsen. Het rendement op de beleggingen in fondsen wordt toegevoegd c.q. onttrokken (indien negatief) aan de overrente. Indien een negatief rendement op het in zakelijke waarden (beleggingsfondsen) belegde deel van de premiereserve tot gevolg heeft dat de overrente in enig jaar negatief is, wordt deze negatieve overrente, gedurende de contractduur, in volgende jaren gecompenseerd met eventueel dan gerealiseerde positieve overrente.

De jaarlijks beschikbare overrente wordt toegevoegd aan een bij de verzekeraar aangehouden depot. Dit depot kan uitsluitend worden aangewend ter financiering van de herziening (waaronder indexering) van de verzekerde pensioenen. Jaarlijkse indexering van de pensioenen vindt slechts plaats voor zover hiervoor voldoende middelen in het depot aanwezig zijn. Indien het depot onvoldoende middelen bevat wordt jaarlijks door de directie een besluit genomen of en in welke mate indexatie van de opgebouwde rechten plaatsvindt.

3.9.2. Belastingen

Voor tijdelijke verschillen tussen de fiscale boekwaarde van activa en verplichtingen en de boekwaarde volgens deze jaarrekening worden latente belastingvorderingen en –verplichtingen gevormd. Hierbij wordt uitgegaan van de belastingtarieven die gelden per balansdatum. De latente belastingen worden gewaardeerd op nominale waarde. De belangrijkste tijdelijke verschillen vloeien voort uit de herwaardering van beleggingen en fiscale faciliteiten (egalisatiereserve).

De over de winst verschuldigde belasting wordt opgenomen in de periode waarin de winsten ontstaan, gebaseerd op de geldende fiscale wetgeving. Latente belastingen met betrekking tot de herwaardering van beleggingen, waarvan waardeveranderingen direct ten laste of ten gunste van het eigen vermogen worden gebracht, worden ook ten gunste of ten laste van het eigen vermogen gebracht en worden hierna samen met de uitgestelde waardeveranderingen opgenomen in de winst- en verliesrekening.

3.10. Depots van herverzekeraars

Depots van herverzekeraars hebben betrekking op met poolmaatschappijen af te rekenen verplichtingen met een looptijd langer dan één jaar. Aan een deel van de depots wordt een rentevergoeding verstrekt, gebaseerd op het door de VAN gemaakte rendement op deze gelden.

3.11. Schulden uit directe verzekering

Schulden uit directe verzekering hebben betrekking op nog aan tussenpersonen uit te keren provisies en premies.

3.12. Schulden uit herverzekering

Schulden uit herverzekering hebben betrekking op nog aan herverzekeraars verschuldigde premies uit hoofde van de herverzekeringscontracten. Zie ook onderdeel 3.5 van deze toelichting.

3.13. Overige schulden en overlopende passiva

De overige schulden en overlopende passiva betreffen voornamelijk waarborgsommen van polishouders alsmede door verzekerden vooruitbetaalde verzekeringspremies. Bij het afsluiten van een motorrijtuigverzekering dient de verzekeringnemer een vast bedrag als waarborg te storten. Deze waarborgsom wordt gebruikt indien een polis wegens wanbetaling wordt geroyeerd. In dat geval wordt de waarborgsom verrekend met de nog verschuldigde premie. Bij een reguliere beëindiging van de polis wordt de waarborgsom in zijn geheel gerestitueerd. Over de waarborgsom wordt geen rente vergoed.

4. Winst- en verliesrekening

4.1. Verdiende premies eigen rekening

De bruto premie wordt als opbrengst geboekt op het moment dat deze in rekening wordt gebracht. De voorziening voor niet-verdiende premies geeft het deel van de geboekte premies weer dat betrekking heeft op de niet verstreken risicotermijnen. Deze voorziening voor niet-verdiende premies wordt separaat voor ieder verzekeringscontract bepaald op basis van een dagelijkse pro-rata methode.

Uitgaande herverzekeringspremies worden verantwoord als een last in overeenstemming met de vorm van herverzekeringsdekkingen die zijn ontvangen. Het deel van de uitgaande herverzekeringspremies dat behoort bij de niet-verdiende premie, wordt opgenomen als een vooruitbetaling.

Polis- en administratiekosten die aan verzekerden in rekening zijn gebracht worden als opbrengst geboekt.

De opbrengsten uit inkomende herverzekering met betrekking tot de milieuschadeverzekeringen worden verantwoord aan de hand van de opgaven door cedenten en een voorschot op de voor het boekjaar verwachte premie. Met een voorziening voor niet-verdiende premies wordt geen rekening gehouden.

4.2. Toegerekende opbrengst uit beleggingen

De toegerekende opbrengst uit beleggingen heeft betrekking op het gedeelte van de opbrengsten uit beleggingen dat wordt toegerekend aan het resultaat technische rekening schadeverzekering in verband met de liquiditeiten en beleggingen die als dekking voor de technische voorzieningen worden aangehouden.

De toerekening vindt plaats op basis van de verhouding tussen het gemiddelde van de technische voorzieningen en het balans totaal per primo en ultimo van het boekjaar.

4.3. Overige technische baten eigen rekening

De overige technische baten eigen rekening hebben betrekking op ontvangen vergoedingen en commissies voor beheers- en personeelskosten in het kader van het beheren van de verzekeringspool voor de beroepsaansprakelijkheidsverzekeringen van assurantietussenpersonen en makelaars in onroerend goed (BAVAM) en de Nederlandse Milieupool II. De opbrengsten worden verantwoord in dezelfde periode als ook de doorbelaste kosten als last worden verantwoord.

4.4. Schade eigen rekening

De schade eigen rekening betreft de uitkeringen voor geleden schade en de kosten van derden voor het vaststellen van de schade, ontvangen herverzekeringsuitkeringen alsmede de mutatie in de technische voorziening voor te betalen schade.

4.5. Bedrijfskosten

4.5.1. Acquisitiekosten

De acquisitiekosten zijn de vergoedingen die aan assurantietussenpersonen worden verstrekt voor het opnemen van posten in de portefeuille. De acquisitiekosten worden aan de kosten toegerekend naar evenredigheid van de verstreken termijn van de afgegeven dekking. In de voorziening voor niet-verdiende premies zijn op de niet-verdiende bruto premie de acquisitiekosten in mindering gebracht. De mutatie op de in de voorziening niet-verdiende premie opgenomen acquisitiekosten wordt in de resultatenrekening verantwoord als “wijziging overlopende acquisitiekosten”.

4.5.2. Beheers- en personeelskosten

Hieronder worden de personeels-, kantoor-, huisvesting-, automatiserings- en andere bedrijfskosten verantwoord voor zover deze kosten zijn te relateren aan de verzekeringstechnische activiteiten van de VAN. Onder de personeelskosten vallen onder andere salarissen, sociale lasten en pensioenlasten. De kosten voor de behandeling van schaden worden niet toegerekend aan de schadelast eigen rekening maar blijven onderdeel van de beheers- en personeelskosten.

4.5.3. Provisie en winstdeling ontvangen van herverzekeraars

Betreft de van herverzekeraars ontvangen commissie in het kader van de afgesloten herverzekeringscontracten.

4.6. Baten uit managementcontracten

De baten uit managementcontracten hebben betrekking op ontvangen vergoedingen voor beheers- en personeelskosten in het kader van het managen van het WBF, het NBM, de Atoompool en de NHT en de run-off van de DAP. Conform de overeenkomsten worden de werkelijk gemaakte kosten door de VAN doorbelast zonder risico- of winst-opslag. De opbrengsten worden verantwoord in dezelfde periode als ook de doorbelaste kosten als last worden verantwoord

4.7. Lasten uit managementcontracten

Hieronder worden de personeels-, kantoor-, huisvesting-, automatiserings- en andere bedrijfskosten verantwoord voor zover deze kosten zijn te relateren aan de managementactiviteiten van de VAN. Onder de personeelskosten vallen onder andere salarissen, sociale lasten en pensioenlasten.

4.8. Opbrengsten, lasten en niet gerealiseerde resultaten uit beleggingen

Het resultaat uit beleggingen bestaat uit rente, dividend, herwaarderingen en de kosten in verband met het aanhouden van de beleggingen en de uitgevoerde transacties.

4.9. Belastingen

De belastingen worden berekend over het resultaat rekening houdend met fiscale voorschriften en faciliteiten.

Risicobeheer

5 Risicoprofiel

VAN is door de verzekeringsbranche opgericht voor het verzekeren c.q. managen van bijzondere risico's. Om de financiële risico's voor de VAN beheersbaar te maken zijn de verzekeringstechnische risico's voor een belangrijk deel door middel van herverzekeringscontracten afgedekt. Herverzekering vindt plaats zowel bij professionele herverzekeraars als bij (pools van) Nederlandse verzekeraars.

Daarnaast voert de VAN het management over Waarborgfonds, NBM, Atoompool en NHT. In het kader van de managementovereenkomsten is afgesproken dat de VAN de werkelijk gemaakte kosten ten behoeve van deze organisaties doorbelast zonder risico- of winstopslag. In de overeenkomsten met Waarborgfonds en NBM zijn (financiële) afspraken gemaakt ter compensatie van het risico voor VAN bij beëindiging van de managementovereenkomsten.

6 Verzekeringsrisico

6.1 Samenstelling verzekeringsportefeuille

Binnen de verzekeringsportefeuille ligt de nadruk op Motorrijtuigen en Aansprakelijkheid. Binnen de branche Motorrijtuigen wordt dekking geboden aan verzekerden die naar aard van het risico veelal niet door andere verzekeraars worden geaccepteerd. Binnen de branche Aansprakelijkheid wordt specifiek dekking geboden aan assurantietussenpersonen en makelaars in onroerend goed ten aanzien van hun beroepsaansprakelijkheid. Deze beroepsaansprakelijkheidsverzekering houdt een risico van concentratieschade in op het moment dat één of meer handelingen, die universeel binnen deze groep worden uitgevoerd, als onrechtmatig worden beschouwd.

6.2 Ontwikkeling Netto Schadeverloop 2013 tot en met 2015

	Technische voorzieningen voor te betalen schaden per 1 januari	Betalingen	Technische voorzieningen voor te betalen schaden per 31 december	Per saldo vrijval/ toevoegingen
Na herverzekering				
2015				
Schadejaren:				
2011 en eerder	5.875	1.065	3.812	998
2012	2.284	681	1.787	-184
2013	4.879	999	3.399	481
2014	5.441	1.488	3.000	953
Totaal t/m 2014	18.479	4.233	11.998	2.248
2015		2.408	7.143	
Totaal Netto		6.641	19.141	
Schadebehandelingskosten	3.922		3.914	
Voorziening netto	22.401		23.055	
2014				
Schadejaren:				
2010 en eerder	5.217	1.366	4.409	-558
2011	2.747	601	1.466	680
2012	3.988	984	2.284	720
2013	5.635	1.706	4.879	-950
Totaal t/m 2013	17.587	4.658	13.038	-109
2014		1.775	5.441	
Totaal Netto		6.432	18.479	
Schadebehandelingskosten	3.999		3.922	
Voorziening netto	21.586		22.401	
2013				
Schadejaren:				
2009 en eerder	5.591	1.886	4.082	-376
2010	1.712	339	1.135	237
2011	4.617	2.084	2.747	-214
2012	6.511	1.712	3.988	811
Totaal t/m 2012	18.431	6.021	11.952	458
2013		2.240	5.635	
Totaal netto		8.261	17.587	
Schadebehandelingskosten	4.033		3.999	
Voorziening netto	22.464		21.586	

Het netto uitloopresultaat verdeeld naar de belangrijkste branches geeft voor deze jaren het volgende beeld:

	2015	2014	2013
Wettelijke aansprakelijkheid Motorrijtuigen	194	-73	295
Algemene aansprakelijkheid	2.081	-102	59
Overige branches	-27	67	104
	2.248	-108	458

Toereikendheidstoets

Op grond van het Besluit prudentiële regels Wft dient jaarlijks een toets te worden uitgevoerd naar de toereikendheid van de balanswaarde van de voorzieningen. De VAN voert hiervoor een kwalitatieve toets uit per homogene groep, zoals hieronder nader is uitgewerkt.

Samenstelling

Voor de samenstelling van de homogene groepen is gekeken naar het aard van het risico (langlopende claims/kortlopend) en naar de doelgroepen (particulieren/bedrijven). Deze onderverdeling leidt er toe dat per productgroep die gevoerd wordt een kwalitatieve toereikendheidstoets over de aangehouden voorziening premies en voorziening schaden wordt gegeven.

Vaststelling voorzieningen

Voorziening premies

Schadeverzekering

De voorziening voor niet-verdiende premies is berekend naar evenredigheid van de nog niet verstreken risico-termijnen. De voorziening is gelijk aan de niet-verdiende bruto premies onder aftrek van vooruitbetaalde herverzekeringspremies (herverzekeringsdeel). De acquisitiekosten worden naar rato op de bruto premie in mindering gebracht.

Inkomende herverzekering

Voor de inkomende herverzekeringscontracten wordt geen rekening gehouden met de nog niet verstreken risico-termijnen. De door cedenten opgegeven geboekte netto premie over het boekjaar wordt als opbrengst in het boekjaar verantwoord.

Voorziening schade

Schadeverzekering

Voorzieningen voor te betalen schaden betreffen de geaccumuleerde schattingen van de uiteindelijke schaden en omvatten een voorziening voor reeds voorgevallen, maar nog niet gemelde schaden. De voorzieningen geven de schatting weer van de toekomstige uitkeringen en schadebehandelingskosten voor gemelde en nog niet gemelde schadeclaims met betrekking tot verzekerde gebeurtenissen die zich hebben voorgedaan. Verwachte subrogatie wordt afzonderlijk op de balans onder de vorderingen uit directe verzekering opgenomen.

De voorziening voor te betalen schaden is bestemd voor de per balansdatum nog niet afgewikkelde schaden van het boekjaar en de voorgaande jaren. De vaststelling geschiedt stelselmatig post voor post, dan wel op basis van statistische gegevens, rekening houdende met nog niet gemelde schadegevallen. Bij de bepaling van de voorziening is tevens rekening gehouden met nog te maken schadebehandelingskosten. De schadevoorziening voor de beroeps-aansprakelijkheidsverzekeringen voor tussenpersonen en makelaars onroerende zaken wordt voor de schadelast actuariel bepaald.

Bovenop deze voorzieningen is een voorziening voor schadebehandeling gevormd. Het vaststellen van een voorziening gaat gepaard met onzekerheden, waarbij onderbouwde schattingen en beoordelingen moeten worden gemaakt. De schadevoorzieningen worden, conform hetgeen gebruikelijk is in de branche, niet contant gemaakt. Wijzigingen in schattingen worden in het resultaat opgenomen in de periode waarin de schattingen zijn aangepast. Verplichtingen voor niet-betaalde schaden worden in het geval van individuele gevallen die zijn gemeld, geschat aan de hand van de schadevaststelling. In het geval van reeds voorgevallen maar nog niet gemelde schaden, worden de verplichtingen geschat op basis van statistische analyses. Statistische analyses worden ook gebruikt om de uiteindelijk verwachte kosten te schatten van complexere claims die door zowel in- als externe factoren (zoals schadebehandelingsprocedures inflatie, veranderingen in wet- en regelgeving, gerechtelijke uitspraken, historie en trends) kunnen worden beïnvloed. Uitkeringen worden als last opgenomen wanneer ze worden gedaan.

Inkomende herverzekering

De aangehouden voorzieningen voor te betalen schaden voor milieuschadeverzekeringen worden vastgesteld aan de hand van opgaven van cedenten. De voorzieningen worden niet contant gemaakt. Een voorziening voor schadebehandelingskosten wordt niet getroffen omdat de schadebehandeling door en voor rekening van de cedenten plaatsvindt.

Toetsing

Voorziening Premies

De voorziening voor niet-verdiende premies wordt berekend naar evenredigheid van de nog niet verstreken risicoterminen. Alle polissen kennen een looptijd van maximaal één jaar. De voorziening is kwalitatief getoetst door een beoordeling van de mate waarin de premies in de afgelopen 3 jaar kostendekkend zijn geweest. Wij hebben geconcludeerd dat de voorziening toereikend is.

Voorziening Schade

Wij hebben onze voorzieningen op kwalitatieve wijze op toereikendheid getoetst. Hierbij zijn wijzigingen in waarderingsmethodiek en de uitloop over de afgelopen 5 jaar geëvalueerd. Op basis van de analyse van de historische uitloopresultaten, ondersteund door de recente wijzigingen in de waarderingsmethodiek, zijn wij van mening dat de opgenomen voorzieningen toereikend zijn.

6.3 Frauderisico's

Onrechtmatig claimedrag van polishouders heeft betrekking op het risico dat polishouders onterecht een schade claimen, of de omvang van een schade overdrijven. Door de diverse afdelingen waaronder Acceptatie en Schadebehandeling wordt gelet op indicatoren in aanvraagformulieren c.q. schademeldingen die op mogelijke fraude kunnen duiden. De behandeling van deze dossiers wordt vervolgens overgedragen aan de afzonderlijke afdeling Speciale Zaken.

6.4 Herverzekering

Het eigen behoud is afgestemd op de omvang van het vermogen van de VAN en de gewenste risicotolerantie.

		2011	2012	2013	2014	2015
Dekking						
Motor WA en casco	per risico	350	350	350	400	400
Beroepsaansprakelijkheid	per risico	375	375	375	375	375
Milieuschadeverzekering	per risico	325	225	100	350	350
Particuliere aansprakelijkheid	per risico	350	350	350	400	400
Bedrijfsaansprakelijkheid	per risico			500	500	500
Brand	per risico	250	250	250	350	350

De risico's uit de beroepsaansprakelijkheidsverzekering zijn tot en met 2006 voor 100% afgedekt door een pool van Nederlandse verzekeraars, waarbij door de pool de schaden boven 750 zijn herverzekerd bij een grote buitenlandse herverzekeraar. Ultimo 2006 is deze pool beëindigd. De VAN heeft de premies en risico's in 2015 voor 40% (2014: 40%) gecedeerd aan een aantal Nederlandse verzekeraars. Voor individuele schaden boven het eigen aandeel van 375 zijn herverzekeringsovereenkomsten afgesloten met professionele herverzekeraars.

De risico's van milieuschadenverzekering zijn via inkomende herverzekeringsovereenkomsten overgenomen van een aantal Nederlandse verzekeraars. Deze risico's worden vervolgens gecedeerd aan een pool van Nederlandse verzekeraars en professionele herverzekeraars. In 2015 waren de risico's voor 86% gecedeerd (2014: 86%).

De professionele herverzekeraars die participeren in het herverzekeringsovereenkomstprogramma voor de door de VAN afgegeven dekkingen worden geselecteerd op basis van financiële sterkte en continuïteit, gezien het lange termijnkarakter van de schadeafwikkeling. Het risico van terrorisme is herverzekerd bij de NHT.

7 Marktrisico

Het marktrisico voor VAN ontstaat doordat bij veranderingen in de financiële markten de waardeveranderingen van de beleggingen (aandelen, vastrentend) niet gelijk loopt met die van de verplichtingen.

7.1 Renterisico

De renterisico's voor de VAN zijn beperkt. De technische voorzieningen worden niet contant gemaakt en in de schuldenposities zijn, uitgezonderd in depot gestorte gelden door NMP-poolmaatschappijen en herverzekeraars, geen schulden opgenomen waarvoor rentevergoedingen worden verstrekt. Het renterisico komt tot uiting in mutaties in de resultatenrekening indien door wijzigingen in de markttrente de marktwaarde van de vastrentende activa onder de aanschafwaarde komt te liggen.

	2015	2014
Marktwaarde	40.450	38.778
Aanschafwaarde	39.993	37.755

De rentegevoeligheid kan worden gemeten door middel van de duratie. De duratie van de beleggingen in vastrentende waarden ligt op 3,45 (2014: 3,49).

7.2 Prijsrisico

De aandelenbeleggingen van VAN hebben ultimo 2015 een waarde van € 5,7 miljoen (2014 : € 6,4 miljoen). De aandelenbeleggingen bestaan uit beleggingen in beleggingsfondsen.

	2015	2014
Mondiaal aandelenfonds	72%	71%
Hoog dividendfonds	28%	29%
	100%	100%

7.3 Liquiditeitsrisico

Door de VAN worden voor het opvangen van volatiliteit in schade-uitkeringen liquiditeiten in de vorm van korte termijn deposito's aangehouden. Jaarlijks zijn de ontvangen premies afdoende voor het opvangen van de in dat jaar te betalen schaden en bedrijfskosten. De duratie van de beleggingen wordt periodiek getoetst en afgestemd met de gemiddelde looptijd van de verzekeringsverplichtingen.

8 Kredietrisico

VAN kent verschillende verschijningsvormen van kredietrisico. Het kredietrisico in de beleggingsportefeuille en vorderingen op herverzekeraars zijn hiervan de belangrijkste.

8.1 Kredietrisico binnen de beleggingsportefeuille

Het kredietrisico binnen de vastrentende beleggingsportefeuille van VAN is het risico dat een emittent van een obligatie of een debiteur van een onderhandse lening niet meer aan zijn verplichtingen kan voldoen. De strategische omvang van de diverse kredietwaardigheidscategorieën binnen de vastrentende portefeuille is vastgelegd in mandaten voor de vermogensbeheerder.

Periodiek wordt gecontroleerd en gerapporteerd of de vermogensbeheerder zich aan de mandaten heeft gehouden. De portefeuille in vastrentende waarden betreft beleggingen in (staats)leningen aan, door de markt als kredietwaardig beschouwde, landen, met een minimale rating van AA (volgens Standards & Poor's). De landen waarin wordt belegd zijn Nederland, Duitsland, Frankrijk, Finland en Oostenrijk.

Het kredietrisico binnen de categorie aandelen wordt ondervangen door de keuze voor beleggingsfondsen waarmee de beleggingen over een groot aantal partijen wordt gespreid en waarbij individuele belangen per partij onder de 2% blijven.

De deposito's zijn ondergebracht bij Nederlandse banken met een rating van minimaal A volgens Standard & Poor's.

8.2 Kredietrisico vorderingen op herverzekeraars

De VAN maakt in ruime mate gebruik van herverzekeraars teneinde de financiële gevolgen van geaccepteerde verzekeringstechnische risico's voor de VAN beheersbaar te houden. Bij herverzekering wordt gebruik gemaakt van pools van Nederlandse verzekeraars (BAVAM-pool en Milieupool) en van professionele herverzekeraars.

Ten aanzien van de professionele herverzekeraars maakt de VAN gebruik van een vaste groep gerenommeerde herverzekeraars met een minimale rating van A-, volgens Standard & Poor's.

De Nederlandse verzekeraars die in de pools vertegenwoordigd zijn staan allen onder toezicht van De Nederlandse Bank en de Autoriteit Financiële Markten. Door de directie is het kredietrisico van deze verzekeraars beoordeeld en geconcludeerd dat een voorziening voor oninbaarheid niet getroffen behoeft te worden.

De posities in vorderingen en schulden aan herverzekeraars kan als volgt over beide groepen worden verdeeld:

	2015			2014		
	Pools	Professionele herverzekeraars	Totaal	Pools	Professionele herverzekeraars	Totaal
Vorderingen uit herverzekering	165	436	601	128	468	596
Technische voorziening voor niet verdiende premies en lopende risico's	18	334	352	4	306	310
Technische voorziening voor te betalen schaden	17.532	3.219	20.751	20.189	9.613	29.802
Depots van herverzekeraars	-1.131	-135	-1.266	-1.265	-182	-1.447
Schulden uit herverzekering	-591	-48	-639	-521	-142	-663
	15.993	3.806	19.799	18.535	10.063	28.598

9 Solvabiliteit

Wettelijke richtlijnen vereisen dat verzekeringsmaatschappijen een minimale solvabiliteitsmarge aanhouden. De VAN streeft, gezien de beperkte omvang van de onderneming, de kleine portefeuilles en de grote inherente risico's naar een aanwezige solvabiliteit, onder de Solvency regelgeving, van ten minste 300% van de minimale solvabiliteitsmarge. Per 31 december 2015 bedraagt de aanwezige solvabiliteit 499% (2014 : 535%).

	2015	2014
Aanwezig	25.328	27.142
Vereist	5.075	5.075
Overschot	<u>20.253</u>	<u>22.067</u>

Toelichting op de balans

10 Beleggingen

10.1 Andere deelnemingen

De andere deelnemingen bestaat uit een belang in Centrale Expertise Dienst Holding B.V. (2,3%) ad 59 (2014: 59).

10.2 Overige financiële beleggingen

	31 december 2014	Aankopen	Verkopen	Herwaar- deringen	31 december 2015
Aandelen	6.431	89	-1.105	279	5.694
Waardepapieren met een vaste of van de rentestand afhankelijke rente	38.778	10.734	-8.035	-1.027	40.450
Deposito's bij Kredietinstellingen	7.354	657	0		8.011
Totaal	52.563	11.480	-9.140	-748	54.155

De aandelen bestaan uit participaties in beleggingsfondsen. Deze beleggingsfondsen beleggen in aandelen. Zie hoofdstuk 3.2 voor een nadere toelichting. De aanschafwaarde bedraagt 4.560 (2014: 5.576).

De historische kostprijs van de waardepapieren met een vaste of van de rentestand afhankelijke rente bedraagt 39.993 (2014: 37.755). De reële waarden van de overige financiële beleggingen bedragen 54.155 en zijn ingedeeld naar de volgende niveaus:

	2015	2014
Niveau 1	48.461	46.132
Niveau 2	5.694	6.431
Niveau 3	0	0
	54.155	52.563

11 Vorderingen

De resterende looptijd van de vorderingen bedraagt minder dan één jaar.

11.1 Vorderingen uit directe verzekeringen

Verzekeringnemers (incl. regres)	484	619
Tussenpersonen	594	481
	1.078	1.100

De op de vorderingen in mindering gebrachte voorziening voor mogelijke oninbaarheid bedraagt 905 (2014: 1.066).

11.2 Overige vorderingen

De overige vorderingen betreffen o.a. de nog af te rekenen doorbelaste kosten aan de ondernemingen waarvoor de VAN het management voert.

12 Overige activa

12.1 Materiële vaste activa

	Verbouwing		Inventaris en Machines		Bedrijfsauto's		Hard- en software		Totaal	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Stand per 1 januari	841	1.093	120	123	350	216	302	398	1.613	1.830
Investeringsen	-	-	9	31	167	241	540	199	716	471
Afschrijvingen	-253	-252	-38	-34	-86	-66	-203	-295	-580	-647
Desinvesteringen	-	-	-	-	-105	-41	-40	-	-145	-41
Stand per 31 december	588	841	91	120	326	350	599	302	1.604	1.613
Cumulatieve aanschafwaarde	2.480	2.480	1.085	1.076	476	468	1.696	1.257	5.737	5.281
Cumulatieve afschrijvingen	-1.892	-1.639	-994	-956	-150	-118	-1.097	-955	-4.133	-3.668
Stand per 31 december	588	841	91	120	326	350	599	302	1.604	1.613
Afschrijvingstermijn in jaren (economische levensduur)	8-10	8-10	5	5	5	5	2-3	2-3		

12.2 Liquide middelen

Het saldo aan liquide middelen staat ter vrije beschikking van de VAN.

13 Overlopende activa

13.1 Overige overlopende activa

	2015	2014
Vooruitbetaalde kosten	422	427
Overige	6	6
	<u>428</u>	<u>434</u>

14 Eigen vermogen

	Gestort en opgevraagd kapitaal	Herwaar- derings	Overige reserves reserve	Onverdeeld resultaat	Totaal
Stand per 31 december 2013	3.019	1.238	20.951	763	25.971
Stelselwijziging resultaatbepaling vastrentende waarden	-	-571	571	-	-
Ongerealiseerde herwaarderings op beleggingen	-	741	-	-	741
Resultaatbestemming 2013	-	-	763	-763	-
Resultaat na belastingen 2014	-	-	-	430	430
Stand per 31 december 2014	3.019	1.408	22.285	430	27.142
Stand per 31 december 2014	3.019	1.408	22.285	430	27.142
Ongerealiseerde herwaarderings op beleggingen	-	-218	-	-	-218
Resultaatbestemming 2014	-	-	430	-430	-
Resultaat na belastingen 2015	-	-	-	404	404
Dividenduitkering	-	-	-2.000	-	-2.000
Stand per 31 december 2015	3.019	1.190	20.715	404	25.328

Het maatschappelijk kapitaal bedraagt € 5 miljoen waarbij de waarde per aandeel € 1 bedraagt. Hiervan zijn 3.018.522 aandelen geplaatst en volgestort.

De aandelen staan op naam. Aandeelhouders kunnen slechts zijn verzekeringsondernemingen, toegelaten tot de uitoefening van het verzekeringsbedrijf in Nederland, of ondernemingen waarvan het vermogen grotendeels bestaat uit aandelen in bedoelde verzekeringsondernemingen. Er zijn geen aandelen waaraan bijzondere rechten zijn toegekend.

In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van juni 2015 is besloten het resultaat over 2014 geheel toe te voegen aan de Overige Reserves. In de in december 2015 gehouden Algemene vergadering van Aandeelhouders is besloten om uit de Overige Reserves dividend uit te keren ter hoogte van € 2 miljoen.

15 Technische voorzieningen

15.1 Voor niet-verdiende premies

	2015			2014		
	Bruto	Herverzekering	Netto	Bruto	Herverzekering	Netto
Motorrijtuigverzekering	923	-72	851	940	-79	861
Zee, transport en luchtvaart	-	-	-	-	-	-
Brand en andere schaden aan goederen	227	-17	210	228	-18	210
Algemene aansprakelijkheid	206	-128	78	188	-140	48
Overige branches	182	-135	47	100	-73	27
	1.538	-352	1.186	1.456	-310	1.146

De bruto niet-verdiende premie is opgenomen onder aftrek van de aan de niet-verdiende premie toe te rekenen acquisitiekosten van 302 (2014 : 301).

	Bruto		Herverzekering	
	2015	2014	2015	2014
Saldo 1 januari	1.456	1.291	-310	-265
Toevoegingen gedurende het jaar	20.695	19.752	-6.477	-6.084
Toegevoegd aan het resultaat	-20.613	-19.587	6.436	6.039
Saldo 31 december	1.538	1.456	-351	-310

15.2 Voor te betalen schaden

	2015			2014		
	Bruto	Herverzekering	Netto	Bruto	Herverzekering	Netto
Motorrijtuigverzekering	10.655	-2.924	7.731	9.138	-1.957	7.181
Zee, transport en luchtvaart	391	-194	197	374	-189	185
Brand en andere schaden aan goederen	1.105	-675	430	1.164	-824	340
Algemene aansprakelijkheid	31.477	-16.958	14.519	41.374	-26.832	14.542
Overige branches	178	-	178	153	-	153
	43.806	-20.751	23.055	52.203	-29.802	22.401

In de bruto voorziening voor te betalen schaden is een opslag voor interne schadebehandelingskosten opgenomen van 6.654 (2014 : 9.074). Een deel van de interne schadebehandelingskosten komt voor rekening van herverzekeraars. De netto voorziening voor interne schadebehandelingskosten bedraagt 3.797 (2014 : 3.922).

	Bruto		Herverzekering	
	2015	2014	2015	2014
Saldo 1 januari	52.203	52.381	-29.802	-30.795
Uitgekeerde schaden, voorgaande periode	-6.959	-8.465	2.725	3.807
Uitgekeerde schaden, huidige periode	-3.249	-1.993	842	219
Gemelde schaden, huidige periode	14.104	10.606	-4.561	-3.467
Toegevoegd aan het resultaat	-12.293	-326	10.045	434
Saldo 31 december	43.806	52.203	-20.751	-29.802

16 Voorzieningen

Voor belastingen	2015	2014
Latente belasting met betrekking tot:		
Herwaardering Beleggingen	397	496
Fiscale egalisatiereserve	718	624
Materiele vaste activa	-61	-73
	1.054	1.047

17 Depots van herverzekeraars

Dit betreft schulden aan poolmaatschappijen met een looptijd langer dan een jaar. De schuld aan NMP-poolmaatschappijen en herverzekeraars is rentedragend. De andere depots zijn niet rentedragend.

	2015	2014
BAVAM-poolmaatschappijen	180	195
NMP-poolmaatschappijen en herverzekeraars	675	825
DAP-poolmaatschappijen	411	427
	1.266	1.252

Schulden

Dit betreft schulden met een looptijd korter dan 1 jaar.

18 Overige schulden

	2015	2014
Waarborgsommen polishouders	1.364	1.410
Vennootschapsbelasting	35	205
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen	320	476
Overige schulden	2.661	910
	4.380	3.001

19 Overlopende passiva

	2015	2014
Vooruitontvangen verzekeringspremies	1.867	1.896
Handelscrediteuren	792	559
Te betalen personeelskosten	422	364
Overig	725	662
	3.806	3.481

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN

Voorwaardelijke verplichtingen

Deelname aan de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V.

Met ingang van 1 juli 2003 neemt de VAN deel in de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V. (NHT). Door de NHT wordt het risico overgenomen voor terrorismeschaden van de deelnemende verzekeraars. Binnen de NHT is het risico deels verdeeld onder alle deelnemende verzekeringsmaatschappij (1e layer van € 400 miljoen) en het restant bij professionele herverzekeraars en de Nederlandse Staat. Het aandeel in de 1e layer waarvoor de VAN garant staat bedraagt 169.

Verstreckte garanties

Per 31 december 2015 zijn geen garanties aan derden afgegeven. Ultimo 2014 zijn er ook geen garanties aan derden afgegeven in het kader van de schadebehandeling van beroepsaansprakelijkheidsschaden afgegeven.

Meerjarige financiële verplichtingen terzake van huur, leasing, licentie-overeenkomsten en onderhoudscontracten

Ten behoeve van de huisvesting is een huurovereenkomst aangegaan met een looptijd van 10 jaar vanaf 1 mei 2008. Vanaf 1 mei 2015 is een geïndexeerde huursom verschuldigd van 424 per jaar (prijspeil 2015).

Toelichting op de winst- en verliesrekening

Geboekte bruto premies

De bruto premies worden uitsluitend in Nederland gerealiseerd.

Bruto schaden

De interne schadebehandelingskosten waaronder begrepen de personeelskosten van de schadebehandelaars alsmede de aan de schadebehandeling toe te rekenen beheerskosten worden verantwoord onder de Beheers- en personeelskosten zoals opgenomen onder de Bedrijfskosten.

Technische rekening verdeeld naar schadeverzekering en inkomende herverzekering

	2015			2014		
	Schade verzekering	Inkomende herver- zekering	Totaal	Schade verzekering	Inkomende herver- zekering	Totaal
Geboekte brutopremies	19.583	1.112	20.695	18.738	1.014	19.752
Bruto verdiende premie	19.501	1.112	20.613	18.573	1.014	19.587
Bruto schaden	-1.723	-88	-1.811	-9.977	-301	-10.278
Bruto bedrijfskosten	-7.887	-27	-7.914	-7.407	-34	-7.441
Saldo herverzekeringsbaten en -lasten	-11.023	-896	-11.919	-2.357	-651	-3.008
Toegerekende opbrengst beleggingen	513	2	515	599	2	601
Overige technische baten	220	32	252	59	127	186
Technisch resultaat	-399	135	-264	-510	157	-353

Brancheoverzicht

	Motorrijtuig verzekering wettelijke aansprake- lijkheid	Zee, transport en luchtvaart	Brand en andere schaden aan goederen	Algemene aansprake- lijkheid	Overige branches	Totaal
	2015	2015	2015	2015	2015	2015
Geboekte brutopremies	8.373	-	2.195	9.656	471	20.695
Bruto verdiende premie	8.390	-	2.195	9.558	470	20.613
Bruto schaden	-4.768	-32	-612	3.780	-178	-1.811
Bruto bedrijfskosten	-5.096	-	-572	-1.955	-291	-7.914
Saldo herverzekeringsbaten en -lasten	737	21	-1.018	-11.641	-18	-11.919
Toegerekende opbrengst beleggingen	160	4	13	334	4	515
Overige technische baten	58	10	39	144	1	252
	-520	3	45	220	-12	-264
	2014	2014	2014	2014	2014	2014
Geboekte brutopremies	8.169	-	1.937	9.053	593	19.752
Bruto verdiende premie	8.126	-	1.917	8.951	593	19.587
Bruto schaden	-2.872	112	-822	-6.511	-185	-10.278
Bruto bedrijfskosten	-5.121	-	-491	-1.648	-181	-7.441
Saldo herverzekeringsbaten en -lasten	-442	-87	-779	-1.673	-27	-3.008
Toegerekende opbrengst beleggingen	205	6	12	375	3	601
Overige technische baten	-9	-23	127	91	-	186
	-113	8	-36	-415	203	-353

Bedrijfskosten

Acquisitiekosten

De betaalde provisie bedraagt 1.985 (2014 : 1.926).

Beheers- en personeelskosten

	2015			2014		
	Tech- nisch	Niet- tech- nisch	Totaal	Tech- nisch	Niet- tech- nisch	Totaal
Salarissen (incl. kstn gedetacheerden)	2.856	3.978	6.834	2.584	3.706	6.290
Sociale lasten	337	508	845	347	536	883
Pensioenlast	211	347	558	466	733	1.199
Overige personeelskosten	322	374	696	269	328	597
Totaal personeelskosten	3.726	5.207	8.933	3.666	5.303	8.969
Huisvestingskosten	276	348	624	296	386	682
Kantoorkosten	474	295	769	465	287	752
Automatiseringskosten	1.694	996	2.690	1.219	2.595	3.814
Afschrijvingen	240	339	579	260	387	647
Algemene kosten	649	174	823	703	123	826
	7.059	7.359	14.418	6.609	9.081	15.690

Om een goed inzicht te bieden in de beheers- en personeelskosten van de VAN die ten laste komen van de verzekeringstechnische activiteiten en de kosten die verband houden met de managementcontracten worden deze verdeeld naar kosten ten laste van de technische rekening en kosten ten laste van de niet-technische rekening. De kosten die ten laste van de niet-technische rekening komen betreffen de kosten die gemaakt worden ten behoeve van de activiteiten en het management van WBF, NBM, Atoompool, NHT en de run-off activiteiten van DAP Holding N.V.

Het aantal werknemers, uitgedrukt in volledige dienstverbanden, bedraagt ultimo 2015 113 (2014 : 113). Alle werknemers zijn in Nederland actief.

De beloning (inclusief pensioenkosten en sociale lasten) van de directie bedraagt 587 (2014 : 530). De directie van de VAN bestaat per 31 december 2015 uit twee leden, welke ook functioneren als directieleden voor de organisaties waarvoor de VAN optreedt als bestuurder.

De gezamenlijke bezoldiging van de Raad van Commissarissen bedraagt nihil. Onder de algemene kosten is 93 (2014: 100) opgenomen voor accountantskosten. Dit betreft volledig de kosten voor de controle van de jaarrekening.

Niet technische rekening

Baten uit managementcontracten

Totaal van de doorbelaste kosten per organisatie zijn:

	2015	2014
Stichting Waarborgfonds Motorverkeer	5.873	7.495
Nederlands Bureau der Motorrijtuigverzekeraars	1.074	1.146
Atoompool	219	230
NHT	177	191
DAP Holding N.V.	16	19
	7.359	9.081

De werkelijke door VAN ten behoeve van de betreffende organisaties gemaakte kosten worden doorbelast zonder risico- of winstopslag. De doorbelastingen aan Waarborgfonds en Nederlands Bureau waren in 2014 eenmalig hoger als gevolg van gemaakte kosten ten behoeve van de implementatie van een nieuw schaderegistratiesysteem.

Resultaat beleggingen

	2015	2014
Opbrengst uit beleggingen		
Interest beleggingen	833	1.042
Opbrengst deelnemingen	56	43
Dividend	93	118
Interest overig	-3	-1
	979	1.202
Gerealiseerd resultaat uit beleggingen		
Koersresultaat	398	-
Niet gerealiseerd resultaat uit beleggingen		
Koersresultaat	-	371
Beleggingslasten		
Intrest depots herverzekeraars	-	-
Kosten effecten	-65	-55
	-65	-55
Resultaat beleggingen	1.312	1.518

Toegerekende opbrengsten uit beleggingen

De opbrengsten zijn als volgt in de winst- en verliesrekening verwerkt:

	2015	2014
Toegerekende opbrengst technische rekening	515	600
Toegerekende opbrengst aan eigen vermogen en overige voorzieningen	797	918
	1.312	1.518

Belastingen

De over het resultaat van het boekjaar berekende vennootschapsbelasting bedraagt 128. De effectieve belastingdruk bedraagt 24,06% (2014 : 23,83%). Het nominale tarief bedraagt 25% voor het belastbare bedrag hoger dan 200 (2014 : 25%) en 20% tot 200. De aanslagen tot en met 2013 zijn inmiddels vastgesteld.

Rijswijk, 13 mei 2015

De directie

I.A. Visscher voorzitter

N.J.M. Barendse

De Raad van Commissarissen

W.H. Steenpoorte, voorzitter

S.H.A. Kernkamp

M.G. Delfos

5 Overige gegevens

5.1 Resultaatbestemming

Statutaire bepalingen inzake de resultaatbestemming

Artikel 31

- 31.1 De directie is bevoegd, onder goedkeuring van de Raad van Commissarissen, een deel van de winst te reserveren.
- 31.2 De winst, die na toepassing van lid 1 resteert, staat ter beschikking van de algemene vergadering.
- 31.3 Uitkeringen kunnen slechts plaats hebben tot ten hoogste het uitkeerbare deel van het eigen vermogen.
- 31.4 Uitkering van de winst geschiedt na de vaststelling van de jaarrekening waaruit blijkt dat zij geoorloofd is.
- 31.5 De algemene vergadering kan besluiten tot uitkering van interim-dividend mits aan het vereiste van het derde lid is voldaan blijktens een tussentijdse vermogensopstelling overeenkomstig het in de wet bepaalde.
- 31.6 De algemene vergadering kan met inachtneming van het dienaangaande in lid 3 bepaalde besluiten tot uitkeringen op de aandelen ten laste van een reserve die niet krachtens de wet moet worden aangehouden.

Voorstel tot resultaatbestemming

De directie heeft met instemming van de Raad van Commissarissen besloten om het voorstel aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders voor te leggen om het resultaat over 2015 toe te voegen aan de overige reserves van de vennootschap. Vooruitlopend op het besluit van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders is dit besluit verwerkt in de jaarrekening.

5.2 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Algemene Vergadering en Raad van Commissarissen van Verenigde Assurantiebedrijven Nederland N.V.

Verklaring over de jaarrekening 2015

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Verenigde Assurantiebedrijven Nederland N.V. op 31 december 2015 en van het resultaat over 2015, in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

Wat we gecontroleerd hebben

Wij hebben de jaarrekening 2015 van Verenigde Assurantiebedrijven Nederland N.V. (de vennootschap) te Rijswijk gecontroleerd.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de balans per 31 december 2015;
- 2 de winst- en verliesrekening over 2015;
- 3 de kasstroomoverzicht over 2015;
- 4 de toelichting met een overzicht van de relevante grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Verenigde Assurantiebedrijven Nederland N.V. zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Controleaanpak

Samenvatting

Goedkeurende controleverklaring

Materialiteit

Materialiteit van EUR 200.000, 1% van het bruto premie-inkomen

Kernpunten

Waardering technische voorzieningen voor te betalen schaden

Materialiteit

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de als geheel bepaald op EUR 200.000 (2014: EUR 200.000). Voor de bepaling van de materialiteit wordt uitgegaan van het premie inkomen (ca. 1%). Wij beschouwen het premie inkomen als de meest geschikte benchmark gegeven de aard van de bedrijfsactiviteiten en omdat het een stabiele indicator is voor de omvang van de vennootschap. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met de Raad van Commissarissen overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde niet gecorrigeerde afwijkingen boven de EUR 10.000 (2014: EUR 10.000) rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met de Raad van Commissarissen gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Waardering technische voorzieningen voor te betalen schaden

Omschrijving

In de balans van de vennootschap zijn ultimo 2015 technische voorzieningen voor te betalen schaden verantwoord. De portefeuille van de vennootschap bestaat uit aansprakelijkheidsverzekeringen voor (verzekerings)intermediairs en makelaars in onroerende zaken, motorrijtuigverzekeringen, brandverzekeringen voor woonhuizen en inboedels, en AVB-verzekeringen voor bedrijven die niet bij de reguliere verzekeraars terecht kunnen.

Het bepalen van de technische voorzieningen voor te betalen schaden is inherent een subjectief en deels complex proces doordat de directie over externe en interne toekomstige onzekerheden (zoals inflatie, veranderingen in wet- en regelgeving, gerechtelijke uitspraken en trends in schade-uitbetalingen) inschattingen moet maken. De directie heeft procedures ingericht om informatie uit verschillende bronnen te betrekken en belangrijke assumpties te toetsen. Gezien de grote invloed die het bepalen van de technische voorzieningen heeft op het resultaat en het eigen vermogen (en dus op de solvabiliteit) van de vennootschap, vormde de waardering van de technische voorziening een kernpunt in onze controle.

Aansprakelijkheidsverzekeringen voor (verzekerings)intermediairs en makelaars in onroerende zaken

De voorziening voor te betalen schaden voor de aansprakelijkheidsverzekeringen voor (verzekerings)intermediairs en makelaars in onroerende zaken wordt actuarieel berekend, op basis van de inputvariabelen, zoals aangeleverd door de directie.

De directie heeft een schattingswijziging voor de bepaling van de technische voorziening voor te betalen schaden BAVAM-portefeuille doorgevoerd. Voor nadere toelichting van deze schattingswijziging verwijzen wij naar de grondslagen in noot 1.3. van de jaarrekening.

Motorrijtuigverzekeringen, brandverzekeringen voor woonhuizen en inboedels, en AVB-verzekeringen

De verzekeringsverplichtingen met betrekking tot de motorrijtuig-, brand en AVB-verzekeringen voor reeds gevallen schaden die niet zijn gemeld worden geschat met behulp van de door de directie opgestelde statistische analyses. Deze statistische analyses worden ook gehanteerd bij reeds gemelde complexe claims.

Voor een nadere toelichting op het tot stand komen van de technische voorzieningen verwijzen wij naar de grondslagen en de toelichting op de technische voorzieningen in noot 3.8.2, 6.2 en 15.2 van de jaarrekening.

Onze aanpak

Aansprakelijkheidsverzekeringen voor (verzekerings)intermediairs en makelaars in onroerende zaken

Wij hebben controlewerkzaamheden verricht op de onderbouwing van de door de directie gemaakte assumpties door deze te toetsen aan historische schadereeksen. Tevens hebben wij een beoordeling gemaakt van de door de directie doorgevoerde schattingswijziging. Dit hebben wij getoetst door middel van een analyse op de opgestelde actuariële berekening van de aanpassing naar de beste inschatting voor de dossiervoorzieningen boven het eigen behoud.

Verder hebben wij samen met de actuaris in ons controle team de reserveringsmethodiek en hoogte van de reserveringen geanalyseerd door middel van eigen berekeningen met vergelijkbare modellen. De uitkomsten hebben wij besproken met management en de interne actuaris.

Aan de hand van onze waarnemingen, analyse van het uitloopresultaat en inzet van onze eigen actuarieel expert zijn wij nagegaan of de hoogte van de voorziening passend is.

Motorrijtuigverzekeringen, brandverzekeringen voor woonhuizen en inboedels, en AVB-verzekeringen

Wij hebben controlewerkzaamheden uitgevoerd gericht op de onderbouwing van de door de directie gemaakte assumpties (zoals inschatting op verwachte inflatie en trends in schade-uitbetalingen) door deze te toetsen aan historische schadereeksen, het uitvoeren van cijferanalyses en ontvangen schademeldingen na balansdatum. Verder zijn wij aan de hand van onze waarnemingen, analyse van het uitloopresultaat en eigen berekeningen met inzet van onze eigen actuarieel expert nagegaan of de hoogte van de voorzieningen passend is.

Onze observatie

Wij vinden de bepaling en waardering van de technische voorzieningen evenwichtig. De gelopen risico's en de gevoeligheid van de gehanteerde uitgangspunten vinden wij voldoende toegelicht conform de vereisten van titel 9 BW 2.

Verantwoordelijkheden van de directie en de Raad van Commissarissen voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening en voor het opstellen van het directieverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsels moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraude ontdekken.

Voor een nadere beschrijving van onze verantwoordelijkheid ten aanzien van een controle van de jaarrekening verwijzen wij naar de website van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) www.nba.nl/standaardteksten-controleverklaring.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Verklaring betreffende het directieverslag en de overige gegevens

Wij vermelden op basis van de wettelijke verplichtingen onder Titel 9 Boek 2 BW (betreffende onze verantwoordelijkheid om te rapporteren over het jaarverslag en de overige gegevens):

- dat wij geen tekortkomingen hebben geconstateerd naar aanleiding van het onderzoek of het directieverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de door Titel 9 Boek 2 BW vereiste overige gegevens zijn toegevoegd;
- dat het directieverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Benoeming

Wij zijn voor 2003 door de Algemene Vergadering benoemd als accountant van Verenigde Assurantiebedrijven Nederland N.V. en zijn sindsdien onafgebroken de externe accountant. Wij zijn in 2015 herbenoemd als accountant voor boekjaar 2015. Vanaf het boekjaar 2016 zullen wij geen externe accountant meer zijn.

13 mei 2016

KPMG Accountants N.V.

A.J.H. Reijns RA

Overzicht aandeelhouders

Achmea Schadeverzekeringen N.V.	8,59%
Aegon Schadeverzekering N.V.	13,98%
Allianz Nederland Schadeverzekering N.V.	2,24%
ASR Schadeverzekering N.V.	14,35%
Atradius Credit Insurance N.V.	0,65%
Delta Lloyd Schadeverzekering N.V.	13,32%
Generali Schadeverzekering maatschappij N.V.	1,94%
Goudse Schadeverzekeringen N.V.	1,11%
N.V. Noordhollandsche van 1816, Algemene Verzekeringsmaatschappij	1,46%
HDI Gerling Verzekeringen N.V.	0,77%
London Verzekeringen N.V.	1,46%
Nationale-Nederlanden Schadeverzekering Maatschappij N.V.	31,34%
Reaal Schadeverzekeringen N.V.	8,14%
Reaal Verzekeringen N.V.	0,65%

Handelskade 49
Postbus 1074
2280 CB Rijswijk